

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)
“ ____ ” _____ 2025 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності **072 Фінанси, банківська справа, страхування**
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньо-професійною програмою **Фінанси, фінансовий менеджмент**
та страхування
(назва програми)

на тему: **«ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ФІНАНСОВОГО**
ПОСЕРЕДНИКА»
(назва теми)

Виконавець:

здобувач освіти **ФФБС 4 курсу 1 групи**

Ксенія САВРЕЙ

(ім'я та прізвище)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., старший викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Павло БОНДАРЕНКО

(ім'я та прізвище)

/підпис/

Одеса 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ФІНАНСОВОГО ПОСЕРЕДНИКА.....	6
1.1. Економічна сутність фінансового посередника.....	6
1.2. Основні напрями забезпечення фінансової стійкості фінансового посередника.....	12
1.3. Інноваційні тенденції забезпечення фінансової стійкості фінансового посередника на сучасному етапі в Україні	16
РОЗДІЛ 2 АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ АТ «ОТП БАНК».....	20
2.1. Аналіз загальної фінансової діяльності АТ «ОТП БАНК».....	20
2.2. Аналіз фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК».....	27
2.3. Використання регресійного аналізу для прогнозування фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК».....	45
РОЗДІЛ 3 ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ АТ «ОТП БАНК».....	50
3.1. Вплив цифровізації на перспективи підвищення фінансову стійкість фінансових посередників України.....	50
3.2. Рекомендації щодо підвищення фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК».....	62
ВИСНОВКИ.....	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	68
ДОДАТКИ.....	72

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Фінансова стійкість фінансового посередника зумовлена ключовою роллю, яку фінансові посередники відіграють у сучасній економіці, забезпечують ефективний перерозподіл фінансових ресурсів, виконуючи функції мобілізації заощаджень, кредитування та управління ризиками. У світлі останніх фінансових криз, що призвели до значних втрат для фінансових посередників та вплинули на стабільність фінансової системи в цілому, питання їхньої стійкості стає надзвичайно актуальним.

Дослідження фінансової стійкості фінансових посередників також дозволяє виявити фактори, що впливають на їхню здатність адаптуватися до змінюваних умов ринку та регуляторних вимог. В умовах глобалізації та збільшення конкуренції необхідність у надійних механізмах захисту від ризиків стає дедалі більш очевидною. Аналіз моделей фінансової стійкості фінансових посередників не тільки допоможе зрозуміти їхнє внутрішнє управління ризиками, а й сприятиме розробці рекомендацій для регуляторів у сфері підтримки стабільності фінансової системи. Це, у свою чергу, підвищить довіру до фінансових посередників і зміцнить економіку України.

Питаннями даної теми аналізувалось в наукових працях Балацький О., Беккер Б., Водолазська Н. В., Джурук Н. І., Довгань Ж., Іваненко І. О., Коваленко Т., Норт Д., & Лі, С., Стейн Дж., & Мейсснер О., Шевченко С. та інші.

Метою даної роботи є дослідження фінансової стійкості фінансового посередника.

У процесі написання кваліфікаційної роботи вирішуються такі завдання:

- розглянути економічну сутність фінансового посередника;
- охарактеризувати основні напрями забезпечення фінансової стійкості фінансового посередника;
- охарактеризувати інноваційні тенденції забезпечення фінансової стійкості фінансового посередника на сучасному етапі в Україні;

- оцінити загальну фінансову діяльність АТ «ОТП БАНК»;
- оцінити фінансову стійкість АТ «ОТП БАНК»;
- провести регресійний аналіз фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК»;
- охарактеризувати вплив цифровізації на фінансову стійкість фінансових посередників України;
- запропонувати рекомендації щодо удосконалення фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК».

Об'єктом дослідження є процес фінансової стійкості фінансового посередника.

Предметом дослідження є теоретичні основи фінансової стійкості фінансового посередника, специфічні методичні підходи до формування фінансової стійкості АТ «ОТП Банк» та перспективи її підвищення.

Методи дослідження. У роботі використовувались методи теоретичного узагальнення та порівняння для виявлення фінансової стійкості фінансового посередника; Метод аналітичних коефіцієнтів, горизонтальний аналіз, аналіз абсолютних і відносних показників, зрівняльний аналіз, статистичні, табличні та графічні методи; метод комплексного підходу; економіко-математичні методи, синтезу та статистичних порівнянь використано у розділі аналітичного дослідження фінансової стійкості фінансового посередника.

Інформаційною базою дослідження складають наукові праці вітчизняних та зарубіжних науковців з теорії фінансових посередників; наукові праці вітчизняних та зарубіжних науковців з теорії фінансової стійкості; законодавчі та нормативні акти України; статистичні показники НБУ; показники річної фінансової звітності АТ «ОТП БАНК»; науково-методична література; матеріали періодичних видань, зарубіжна наукова література.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (41 найменування) і 4 додатка, містить 19 таблиць та 19 рисунків. Основний текст дослідження на 60 сторінках. Загальний обсяг

роботи становить 81 сторінка.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи опубліковано тези «Вплив рейтингування регулятора на фінансову стійкість фінансових посередників». Збірник матеріалів ІХ Студентської науково-практичної конференції факультету фінансів та банківської справи. *Стабілізація фінансово-економічної системи України. 2025.* Одеса. ОНЕУ.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ФІНАНСОВОГО ПОСЕРЕДНИКА

1.1. Економічна сутність фінансового посередника

Фінансовий посередник є ключовим елементом фінансової системи, який виконує важливу роль у забезпеченні ефективного функціонування ринку капіталу. З точки зору інституціональної теорії, феномен фінансового посередництва слід розглядати як соціально-економічну категорію, що формується під впливом різноманітних інститутів, норм та правил, які регламентують діяльність таких посередників.

Фінансовий посередник — це організація, що з'єднує позичальників і кредиторів, здійснюючи операції з фінансовими активами та зобов'язаннями. Його роль полягає в акумуляції фінансових ресурсів, їх ефективному перерозподілі та оцінці кредитних ризиків. В Україні до фінансових посередників належать комерційні банки, кредитні спілки, страхові компанії та інші фінансові установи.

Згідно з визначенням, наведеним Іваненком І.О.: "фінансовий посередник є суб'єктом фінансового ринку, який створює умови для пересування капіталу від одного учасника ринку до іншого через надання кредитів, інвестування в цінні папери та інші фінансові інструменти" [1].

До фінансових посередників відносяться різноманітні фінансово-кредитні інститути (фінансові установи): банківські установи, спеціалізовані небанківські фінансово-кредитні інститути, ощадні фінансові установи та ін. (рис. 1.1).

Фінансові посередники відіграють важливу роль у функціонуванні грошового ринку, а через нього — у розвитку ринкової економіки. Вони мають можливість отримувати прибуток за рахунок економії, що обумовлена зростанням масштабу фінансових операцій; здійснюючи аналіз кредитоспроможності потенційних позичальників, рівномірно розподіляють

фінансові ризики; допомагають приватним особам, що мають заощадження, диверсифікувати їх (вкласти капітал у різні підприємства).

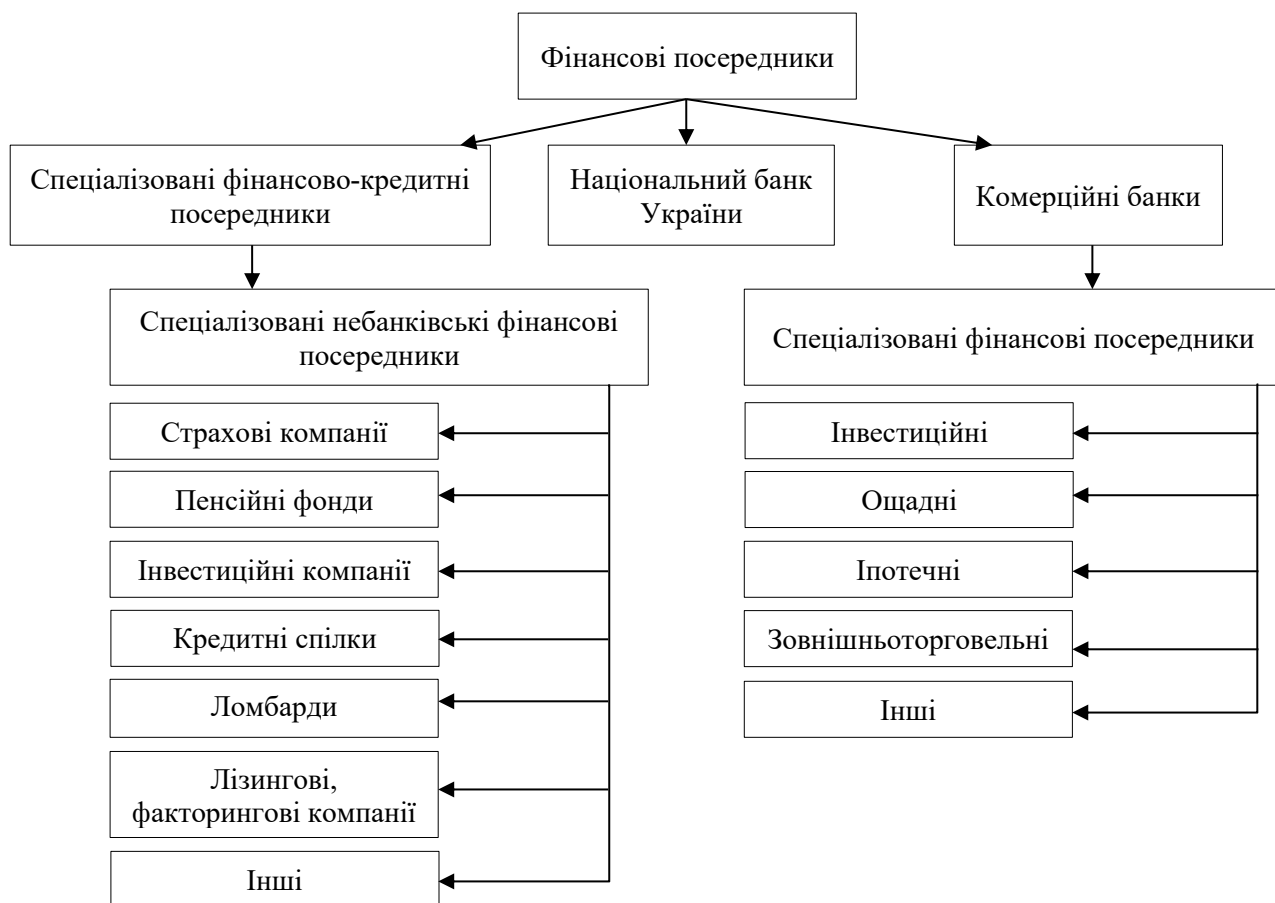

Рис. 1.1 Класифікація фінансових посередників на фінансовому ринку України

Джерело: побудовано автором самостійно на основі узагальнення [1-2]

Фінансові посередники виконують декілька функцій, які сприяють їхній фінансовій стійкості та розвитку економіки:

- Акумуляція заощаджень: Залучення депозитів забезпечує стабільну базу фінансування, необхідну для ведення кредитної діяльності.
- Диверсифікація ризиків: Систематичне управління портфелем активів дозволяє зменшити ризики, пов'язані з концентрацією кредитів на окремих позичальниках або секторах економіки.
- Забезпечення ліквідності: Фінансові посередники забезпечують ліквідність ринку, що має вирішальне значення для підтримки довіри до

банківської системи. Істотна роль банків полягає у збереженні балансу між короткостроковими зобов'язаннями та довгостроковими активами.

Безпосереднє переміщення грошей від власників заощаджень (населення) до позичальників (підприємств) може здійснюватися без посередництва будь-яких фінансових інститутів.

Переміщення вільного капіталу від власників заощаджень (домашніх господарств) до позичальників (підприємств) може здійснюватися також за допомогою інституційних фінансових посередників (банківських та небанківських).

Наприклад, ті суб'єкти, що мають заощадження, можуть покласти свої вільні кошти на депозитні рахунки в банки і отримувати дохід у вигляді відсотків. У свою чергу, банки за рахунок акумульованих у дрібних заощаджувачів коштів надають достатньо великі кредити будь-яким підприємствам та компаніям для розширення їх виробництва, оновлення основного капіталу, здійснення реального та фінансового інвестування.

Таким чином, економічна сутність фінансового посередництва полягає у наступному:

1) можливості для кожного кредитора розмістити вільні кошти в дохідні активи, а для позичальника – мобілізувати додаткові кошти для виробничих та споживчих цілей;

2) скороченні витрат суб'єктів грошового ринку на формування вільних коштів, розміщенні їх у дохідні активи та залученні додаткових коштів;

3) послабленні фінансових ризиків для базових суб'єктів грошового ринку, оскільки значна частина їх перекладається на посередників завдяки широкій диверсифікації посередницької діяльності, створенню спеціальних систем страхування та захисту від фінансових ризиків;

4) збільшенні дохідності позичкових капіталів, зосереджених у власників, яким відкривається доступ до фінансування через посередників великих, високодохідних операцій і проектів;

5) можливості урізноманітнити відносини між кредиторами і позичальниками за допомогою надання додаткових фінансових послуг, що беруть на себе посередники;

6) за рахунок «ефекту масштабу» знижуються адміністративні, консультаційні, юридичні та інші витрати суб'єктів грошового ринку.

Особливої уваги заслуговує класифікація фінансових посередників. У української наукової літературі фінансові посередники поділяються на дві групи:

- комерційні банки;
- небанківські фінансово-кредитні установи.

Економічна відмінність між ними полягає в тому, що суб'єкти другої групи не можуть розмістити в активи більше коштів, ніж самі акумулювали. Комерційні банки є не тільки звичайними посередниками, а й творцями кредиту, оскільки виконують емісійну функцію. Тому, правомірно розглядати банки як фінансових посередників.

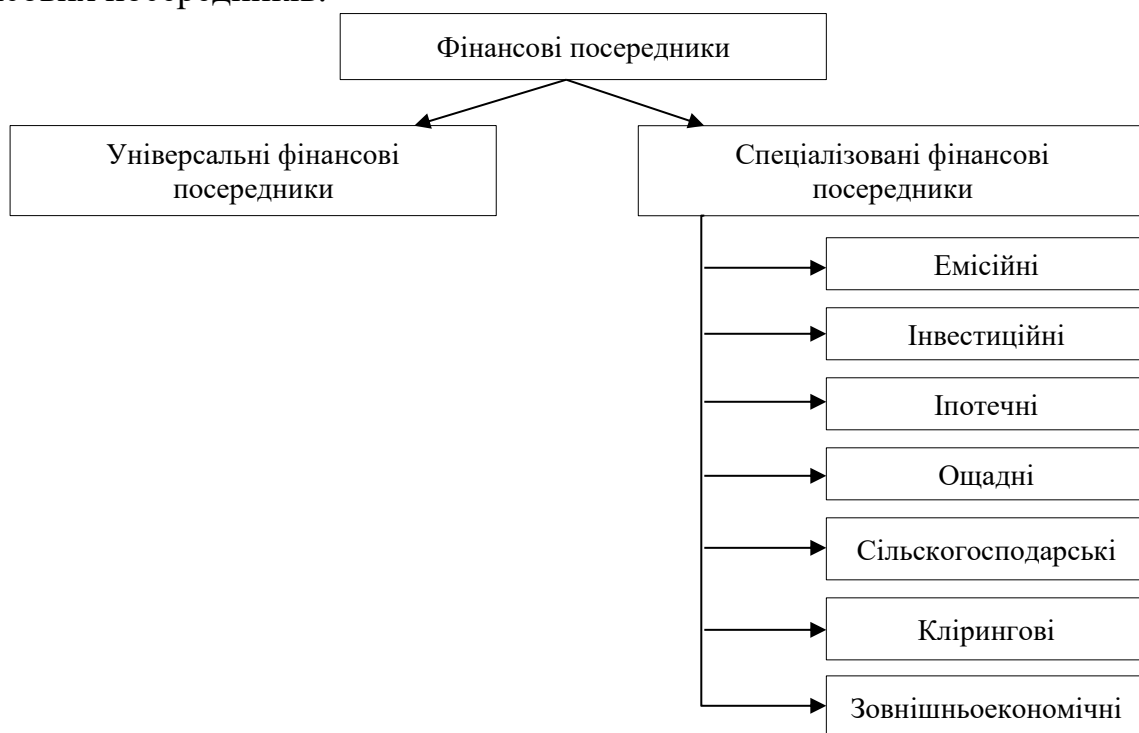

Рис. 1.2 Класифікація фінансових посередників на фінансовому ринку України

Джерело: побудовано автором самостійно на основі узагальнення [2-3]

Універсальні – акумулюють грошові кошти населення, підприємств, організацій, здійснюють грошові розрахунки, розміщують кредитні ресурси, надають традиційні банківські послуги, тобто виконують увесь спектр фінансово-посередницьких послуг;

Спеціалізовані – спеціалізуються на певних напрямках діяльності або на обслуговуванні обмеженого кола клієнтів, тобто мають право виконувати окремі види банківських послуг.

Таблиця 1.1

Класифікація спеціалізованих фінансових посередників

Тип	Характеристика
Емісійні	які мають монопольне право на емісію грошових знаків в обіг.
Інвестиційні	які відповідно до свого статуту, мають право на здійснення операцій з цінними паперами на фінансовому ринку. У світовій практиці зустрічаються два різновиди таких посередників: емітенти цінних паперів та посередники, які займаються консалтінгом у галузі „злиття та поглинання” компаній.
Іпотечні	які фінансують придбання житла, тобто надають іпотечні кредити для купівля нерухомості під заставу цієї нерухомості.
Ощадні	які формують свої ресурси за рахунок залучення тимчасово вільних коштів населення.
Сільськогосподарські	які надають банківські послуги певному сектору економіки – сільському господарству, у тому числі займаються кредитуванням фермерських господарств.
Клірингові	які здійснюють взаємні розрахунки у вигляді заліку вимог одне до одного для чого у країні створюються клірингові, або розрахункові, палати.
Зовнішньоекономічні	спеціалізуються на здійсненні міжнародних банківських операцій.

Джерело: побудовано автором на основі [2-3]

Згідно з інституціональною теорією, діяльність фінансових посередників регулюється не лише економічними, а й соціальними, культурними та правовими аспектами. Інституціональні теорії, зокрема роботи Дугласа Норта 1990 року [4] та 2005 року [5], підкреслюють важливість формальних та неформальних інституцій, які створюють рамки для взаємодії учасників фінансових відносин.

В Україні формальні інститути, котрі безпосередньо впливають на діяльність фінансових посередників, включають законодавство, нормативно-правові акти НБУ, а також міжнародні стандарти.

В Україні фінансова стійкість фінансових посередників регулюється рядом законодавчих актів. Основними з них є Закон України «Про банки і банківську діяльність» №2121-III від 01.01.2025 року, який визначає правові основи функціонування банківської системи, а також Закон України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» №1953-IX від 01.01.2025 року, що конкретизує вимоги до діяльності фінансових посередників. [6-7]

Фінансові посередники виконують кілька ключових функцій, які є критично важливими для стабільності та розвитку фінансової системи:

- Акумуляція капіталу: Банки накопичують кошти населення і підприємств, що дозволяє зменшити ризики невиплат.
- Перерозподіл капіталу: Вони переказують ці ресурси у вигляді кредитів на інвестиційні потреби, що сприяє економічному розвитку.
- Диверсифікація ризиків: Завдяки великій кількості клієнтів, банки можуть розподілити ризики між різними позичальниками, що підвищує фінансову стабільність системи.

Фінансові посередники слугують важливим каналом для перенаправлення заощаджень у продуктивні інвестиції. Відповідно до досліджень Беккера та Лі: “Розвиток фінансових посередників прямо корелює з рівнем економічного зростання країни” [8]. У контексті України, ефективність банківського сектору є чи не основною умовою стабільного економічного зростання.

Незважаючи на важливість фінансових посередників, українська банківська система стикається з низкою викликів. Серед основних проблем можна виділити:

- Високий рівень кредитних ризиків (зниження кредитоспроможності позичальників, внаслідок економічної нестабільності, підвищує рівень прострочених кредитів).
- Непрозорість та корупція (високий рівень корупції в Україні впливає на довіру до банків та їх інституційної спроможності управляти ризиками).

- Залежність від зовнішніх фінансових ресурсів (багато банків покладаються на іноземне фінансування, що робить їх вразливими до глобальних економічних коливань).

Перспективи розвитку фінансових посередників в Україні залежать від здатності держави реалізувати ефективну фінансову політику, що включатиме:

- Посилення регуляторного контролю: Прозорість і стійкість банківської системи можуть бути покращені завдяки більш жорстким нормативним вимогам.

- Залучення нових інвестицій: Створення сприятливого інвестиційного клімату для внутрішніх і зовнішніх інвесторів є важливим кроком до розвитку банківського сектора.

- Інновації та цифровізація: Інтеграція технологій в банківську діяльність (фінансові технології) може суттєво підвищити ефективність роботи фінансових посередників.

1.2. Основні напрями забезпечення фінансової стійкості фінансового посередника

Фінансова стійкість є ключовим аспектом функціонування фінансової системи, а фінансовий посередник грає важливу роль у забезпеченні цієї стійкості. Фінансовий посередник — це установа, що акумулює кошти від одних учасників ринку та перенаправляє їх іншим, виконуючи функції, які сприяють ліквідності та стабільності фінансової системи. Він забезпечує зв'язок між заощаджувачами та позичальниками, що є критично важливим для підтримки фінансової стійкості.

Дослідження, проведене дослідниками Стейн та Мейсснером, підкреслює, що: «ефективні фінансові посередники здатні знижувати ризики, пов'язані з неплатоспроможністю, завдяки проведенню детального аналізу кредитоспроможності позичальників та диверсифікації портфелів активів». [9]

З точки зору інституціональної теорії, фінансові посередники діють в рамках формальних та неформальних інститутів. Формальні інститути

включають законодавство, регуляційні органи (Національний банк України), а також міжнародні стандарти. Неформальні інститути охоплюють культурні, соціальні та етичні норми, які також впливають на діяльність фінансових посередників.

Фінансова стійкість визначається як здатність фінансового інституту витримувати коливання фінансових показників, реагувати на внутрішні та зовнішні ризики, а також зберігати платоспроможність у довгостроковій перспективі [1]. У науковій літературі фінансова стійкість часто трактувалася через призму респонс-реакцій — що означає здатність адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі [8].

Дослідження підтверджують, що фінансова стійкість банків характеризується не лише рівнем капіталізації, але й ліквідності, рентабельності, диверсифікацією активів та liability management. Потужна капітальна база є критично важливою для забезпечення стійкості, оскільки вона дозволяє фінансовим установам поглинати й витримувати ризики [10].

Національний банк України як регулятор банківської системи запроваджує ряд стандартів, спрямованих на забезпечення фінансової стійкості. Наприклад, вимоги до капіталу, ліквідності та управління ризиками є критичними для забезпечення стабільності банків, як зазначається в документі НБУ [11].

Дотримання нормативів ліквідності та капіталізації має бути практичною метою для українських банківських установ, оскільки це підвищує їхню стійкість до економічних шоків та конфліктів на міжнародних ринках [12].

На фінансову стійкість впливають різноманітні фактори, які можна умовно поділити на внутрішні та зовнішні.

Внутрішні фактори: Сюди відносяться управлінська політика, структура капіталу, ліквідність банку. Ефективне управління ризиками та економічними витратами є запорукою фінансової стабільності. Згідно з дослідженнями [9], банки, які належно управляють своїми активами, демонструють більш високу фінансову стійкість у порівнянні з тими, де управління є неефективним.

Зовнішні фактори: Це економічні умови, конкурентне середовище та регуляторні процеси. Наприклад, зміни у фінансовій політиці уряду або коливання валютного курсу можуть суттєво вплинути на прибутковість та ліквідність банківських посередників [12].

Оцінка фінансової стійкості фінансових посередників включає аналіз ряду ключових фінансових показників. Серед основних з них виділяються:

- Коефіцієнт достатності капіталу (CAR). Вимірює, наскільки капітал банку відповідає його ризиковим активам. Згідно з рекомендаціями Базельського комітету з банківського нагляду, цей показник має бути не менше 8%.
- Коефіцієнт ліквідності. Визначає, наскільки швидко банк здатен перетворити свої активи в готівку для покриття короткострокових зобов'язань. Стандартні значення, рекомендовані НБУ, становлять не менше 20%.
- Коефіцієнт рентабельності (ROE, ROA). Вимірює ефективність використання капіталу та активів.

Використання цих показників дозволяє комплексно оцінити фінансову стійкість банківської установи та визначити її стратегію розвитку [8].

Фінансові посередники стикаються із значними викликами, які можуть загрожувати їхній стійкості. Основними ризиками є ризики ліквідності, кредитні ризики, операційні ризики та ризики, пов'язані зі змінами в економічному середовищі.

1. Ризики ліквідності. Виникають, коли фінансовий посередник не здатний виконати свої зобов'язання у встановлені терміни. Критично важливим є управління ліквідністю, особливо в умовах економічних криз.

2. Кредитні ризики. Пояснюються можливістю того, що позичальник не виконає свої зобов'язання. Дослідження показують, що зростання кредитних ризиків зазвичай призводить до зниження ліквідності фінансового посередника [13].

3. Операційні ризики. Виникають через помилки у внутрішніх процесах, технічні збої або шахрайство. Ефективна внутрішня контрольна система є запорукою зниження цих ризиків [14].

Для підвищення фінансової стійкості фінансові посередники повинні застосовувати ряд стратегій:

- Диверсифікація послуг - запровадження нових фінансових продуктів та послуг може знижувати ризики, пов'язані з окремими видами певної діяльності.
- Впровадження цифрових технологій - використання сучасних ІТ-розробок може підвищити ефективність управління ризиками і зменшити операційні витрати.
- Зміцнення капітальної бази – фінансові посередники повинні працювати над збільшенням свого власного капіталу, щоб бути готовими до несподіваних ситуацій на ринку.

Фінансова стійкість фінансових посередників є критично важливою для забезпечення стабільності та ефективності функціонування української фінансової системи. В умовах зростаючих економічних викликів, зокрема глобалізаційних процесів та фінансових криз, банки повинні активно розвивати свої стратегії управління ризиками та адаптуватися до змінюваного середовища. Важливим аспектом є створення міцної капітальної бази, забезпечення ліквідності та впровадження інноваційних технологій, які сприятимуть зниженню операційних витрат. Чітке дотримання вимог законодавства та принципів корпоративного управління стане запорукою більшої стійкості в умовах нестабільності.

Таким чином, фінансова стійкість не лише визначає економічну ефективність банківських установ, але й суттєво впливає на загальну стабільність національної економіки. Для досягнення цієї мети необхідно постійно моніторити та оцінювати внутрішні та зовнішні ризики, впроваджувати найкращі міжнародні практики, а також активно співпрацювати з регуляторами для вдосконалення норм та стандартів. Лише за таких умов українські фінансові посередники зможуть залишатися конкурентоспроможними, забезпечуючи стійкий розвиток фінансової системи країни у довгостроковій перспективі.

1.3. Інноваційні тенденції забезпечення фінансової стійкості фінансового посередника на сучасному етапі в Україні

Банківський сектор фінансового ринку України стикається з низкою ключових викликів в умовах макроекономічної та геополітичної турбулентності, які безпосередньо впливають на його стабільність та можливість розвитку. Основними проблемами, разом із регуляторними, кредитними та технологічними, слід вважати зростання ролі маркетингових ризиків, джерелом яких є жорстка конкуренція на ринку, зростання значення фінтех-компаній та альтернативних фінансових послуг, а також упереджених клієнтів і їхня непевненість у надійності банківських систем.

Процеси змін організацій у цьому секторі, які прагнуть покращити своє місце та досягти успіху в мінливому світі технологій і грошей, повинні будуватися на знанні особливостей нового етапу зростання способів нових технологій та інструментів Індустрії 5.0 [37].

Напрямок еволюційного розвитку фінансових посередників підкреслює сутнісний характер колективної взаємодії між компонентами фінансової системи для досягнення синергетичного ефекту функціонування та прагматичного аспекту корпоративної соціальної відповідальності та корпоративної солідарної відповідальності [16]. Цей процес відображається не лише впровадженням сучасних технологій, вбудованих у процес введення, максимально автоматизованими завданнями та підвищенням рівня персональних пропозицій, але й поглибленням налаштування та індивідуалізації банківських продуктів відповідно до вимог клієнтів. Етичні міркування у взаємодії та функціонуванні банківського сектору фінансового ринку більше стосуються емоційних та когнітивних дій споживачів, а прагматично — підвищення якості життя та зміцнення здібностей споживачів заради екологічної безпеки разом із інтеграцією принципи сталого розвитку, відображено на рисунку 1.3.

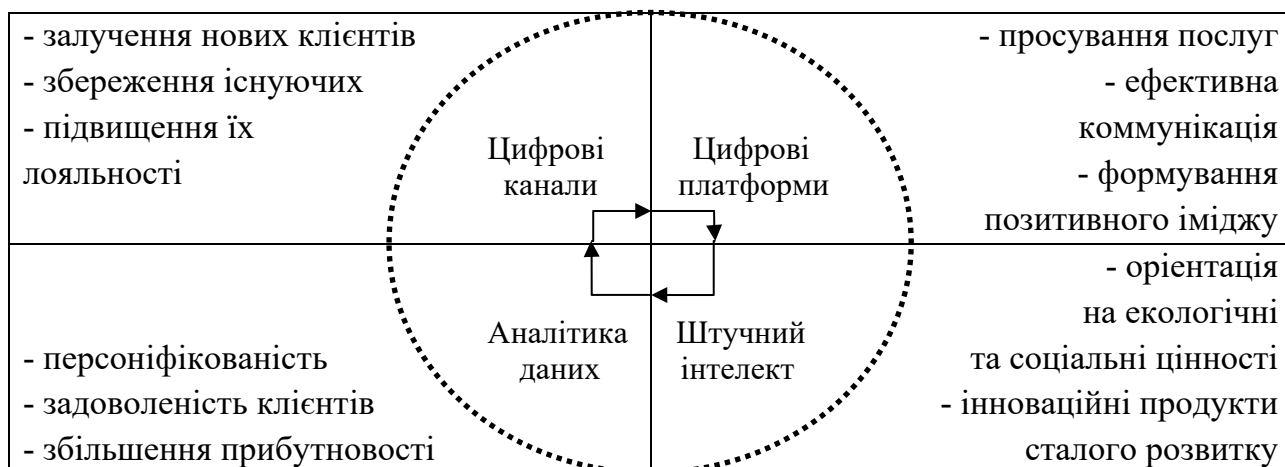

Рис. 1.3 Прогрес цифровізації фінансових посередників в Україні

Джерело: побудовано автором самостійно на основі узагальнення [16, 18, 35, 39, 41]

Посилення конкуренції в банківській галузі спонукає фінансових посередників ініціювати та впроваджувати нові технології та інновації, пов'язані з управлінням фінансовим посередником. Це передбачає застосування блокчейну, штучного інтелекту та будь-яких інших сучасних технологій для підвищення якості обслуговування та залучення клієнтів. Фінансові посередники значно впливають гроші в цифрові засоби спілкування з клієнтами. Мобільні додатки, онлайн-банкінг і чат-боти стають дуже важливими інструментами в маркетинговому процесі, оскільки це дає можливість фінансовому посереднику тіснішого прямого контакту з клієнтами, і, як наслідок, підвищення якості обслуговування та лояльності клієнтів.

У таблиці 1.2 наведено аналіз технологій, які використовуються в банківському секторі в якості інструментів імплементації ESG-принципів в операційній діяльності.

Цифрові платформи активно стимулюють просування послуг, створюють позитивний імідж фінансового посередника, забезпечують кращу доступність банківських продуктів, покращують їх якість, дозволяють знизити вартість для клієнта. Просування включає мобільні інтернет-банкінги, такі як Приват24, Ощад 24/7, Monobank, ПУМБ Online, фінансові системи та маркетплейси, такі як

Sense SuperApp, EasyPay, платформи кредитування та мікрофінансування, такі як Moneyveo, Credit365 і MyCredit, платформи P2P кредитування, включаючи SloudBanking та CreditMarket, а також платіжні платформи, такі як Google Pay і Apple Pay і LiqPay.

Таблиця 1.2

Інноваційні інструменти фінансових посередників в Україні

Технологія	Характеристика	Особливості	Механізм
Зелені облігації (Green Bonds)	Фінансування проектів, які мають позитивний вплив на довкілля.	Спрямовані на підтримку проектів у галузі відновлюваної енергетики, енергоефективності, управління водними ресурсами, зниження викидів парникових газів.	Банки залучають кошти від інвесторів. Зібрані кошти використовуються виключно для фінансування екологічно стійких проектів.
Кредити на сталий розвиток (Sustainability-Linked Loans)	Кредити, які прив'язані до показників сталого розвитку позичальника.	Відсоткова ставка Кредитів може змінюватися залежно від того, як компанія досягає цілей.	Банки співпрацюють з компаніями, становляючи ключові показники ефективності, пов'язані зі сталим розвитком.
ESG-рейтингування та аналіз	Банки оцінюють компанії на основі показників екологічної, соціальної, ..	Банки використовують рейтинги для прийняття рішень про інвестування та кредитування.	Інструменти ESG-аналізу дозволяють оцінювати можливості, пов'язані з екологічними та соціальними факторами.
Фінансування відновлюваних джерел енергії	Спеціалізовані кредити та інвестиційні продукти для підтримки проектів у галузі відновлюваної енергетики.	Стратегічний напрям для банків, які просувають екологічні ініціативи, прихильність до соціальної відповідальності та сталого розвитку.	Фінансові установи можуть пропонувати кредити з низькими відсотковими ставками або інвестиційні фонди, спрямовані на розвиток проектів, що знижують залежність від викопного палива.
Інвестування з впливом (Impact Investing)	Створення соціального або екологічного впливу поряд з фінансовим прибутком.	Досягнення подвійної мети: фінансової прибутковості та позитивного соціального й екологічного впливу.	Кредити з низькими ставками або інвестиційні фонди, спрямовані на розвиток проектів, що знижують залежність від викопного палива.

Продовження таблиці 1.2

Екологічне фінансування (Green Financing)	Фінансові інструменти, що спрямовані на підтримку екологічно чистих проєктів.	Підтримка боротьби зі зміною клімату та збереженням природних ресурсів.	Спеціальні умови фінансування для компаній, діяльність яких сприяє зменшенню екологічного впливу.
Цифрові платформи для зеленого банкінгу	Платформи, мобільні додатки, спрямовані на екологічно відповідальну фінансову поведінку клієнтів банків.	Фінансові інструменти з екологічно сталими рішеннями, надають можливість банкам та клієнтам проводити фінансові операції з урахуванням	Пропонують інформацію про рівень екологічного впливу, інвестування в зелені фонди, а також надавати можливість здійснювати фінансові операції з мінімальним вуглецевим слідом.

Джерело: побудовано автором на основі [39]

Це новітні рішення в потоці цифровізації та фінтеху, які мають вагомі підстави бути надзвичайно придатними для України через економічні та маркетингові виклики, які змінюють моделі взаємодії з клієнтами.

Фінансові посередники намагаються адаптувати свою фінансову тактику до конкретних потреб клієнтів. Використання даних і аналітики допомагає створювати персоналізовані пропозиції з урахуванням фінансової поведінки та вподобань клієнта, покращуючи таким чином клієнтський досвід. Іншими факторами, які активно рекламуються банками, є кіберзагрози та зростання фінансового шахрайства. Це необхідно для забезпечення безпеки даних і фінансових операцій. Вони також включають навчання клієнта щодо таких переміщень, наприклад, щодо двофакторної автентифікації та інших заходів безпеки.

Розвиток додатків для мобільного банкінгу змінює ставлення клієнтів до фінансового посередника та формує їхню лояльність, що є ключовим фактором того, наскільки банки можуть бути фінансово-стійкими. Інформаційна допомога та комунікація про переваги – тепер це головна робота в системі управління ризик-менеджменту. Основною ознакою ефективності є рейтинг, побудований на основі того, наскільки лояльні користувачі банківських послуг.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ АТ «ОТП БАНК»

2.1. Аналіз загальної фінансової діяльності АТ «ОТП БАНК»

Оцінку загальної фінансової діяльності АТ «ОТП БАНК» почнемо з офіційної статистики Міністерства фінансів України рейтингу фінансової стійкості.

Таблиця 2.1

Оцінка рейтингування фінансової стійкості фінансових посередників ТОП-10
за 2023-2024 р.р.

№	ФП	Загальний рейтинг		Стресостійкість		Лояльність вкладників		Оцінка аналітиків		Місце в ренкінгу по депозитах фізосіб	
		2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
1	АТ «УКРСИББАНК»	4,53	4,48	4,24	4,06	4,9	4,9	4,56	4,67	7	6
2	АТ «РАЙФАЗЕНБАНК»	4,37	4,39	4,05	4	4,8	4,8	4,33	4,56	4	4
3	АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»	4,29	4,26	4,27	4,12	4,2	4,2	4,48	4,67	11	11
4	АТ «КРЕДОБАНК»	4,14	4,04	4,05	3,84	4,4	4,2	3,89	4,22	12	13
5	АТ «ОТП БАНК»	4,05	3,99	4,24	4,04	3,9	3,8	3,89	4,22	10	10
6	АТ КБ «ПРИВАТБАНК»	4,09	3,98	3,45	3,45	4,6	4,4	4,63	4,44	1	1
7	АТ «УКРГАЗБАНК»	3,64	3,86	3,2	3,56	3,9	4,1	4,19	4,11	9	9
8	АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»	3,82	3,83	2,91	2,96	5	4,9	3,81	3,89	3	3
9	АТ «ОЩАДБАНК»	3,65	3,81	2,73	3,08	4,3	4,5	4,56	4,22	2	2
10	АТ «ПРОКРЕДИТ БАНК»	3,76	3,75	3,6	3,7	3,9	3,6	3,89	4,11	15	15

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [18]

Оцінка лояльності аналітиків і вкладників щодо показника фінансової стійкості найбільших фінансових посередників України, які мають портфель строкових депозитів понад 1 млрд гривень, що надає портал Міністерства фінансів України, свідчить про суттєву різницю між суб'єктивними та об'єктивними оцінками фінансової стійкості. Загалом у 2023 році спостерігалися розбіжності між рейтингами аналітиків та рівнями лояльності клієнтів ТОП-10 фінансових посередників, тобто клієнти оцінювали свої фінансові установи

вище, ніж професійні аналітики. Однак у 2024 році спостерігається зміна тренду щодо негативного відхилення показників оцінки у більшості рейтингованих фінансових посередників. Це особливо важливо для банків, що входять до ТОП-10 найкращих фінансових посередників, які зосереджуються на контролі моніторингу та операційних змінах факторів стресостійкості, як показано на рисунку 2.1.

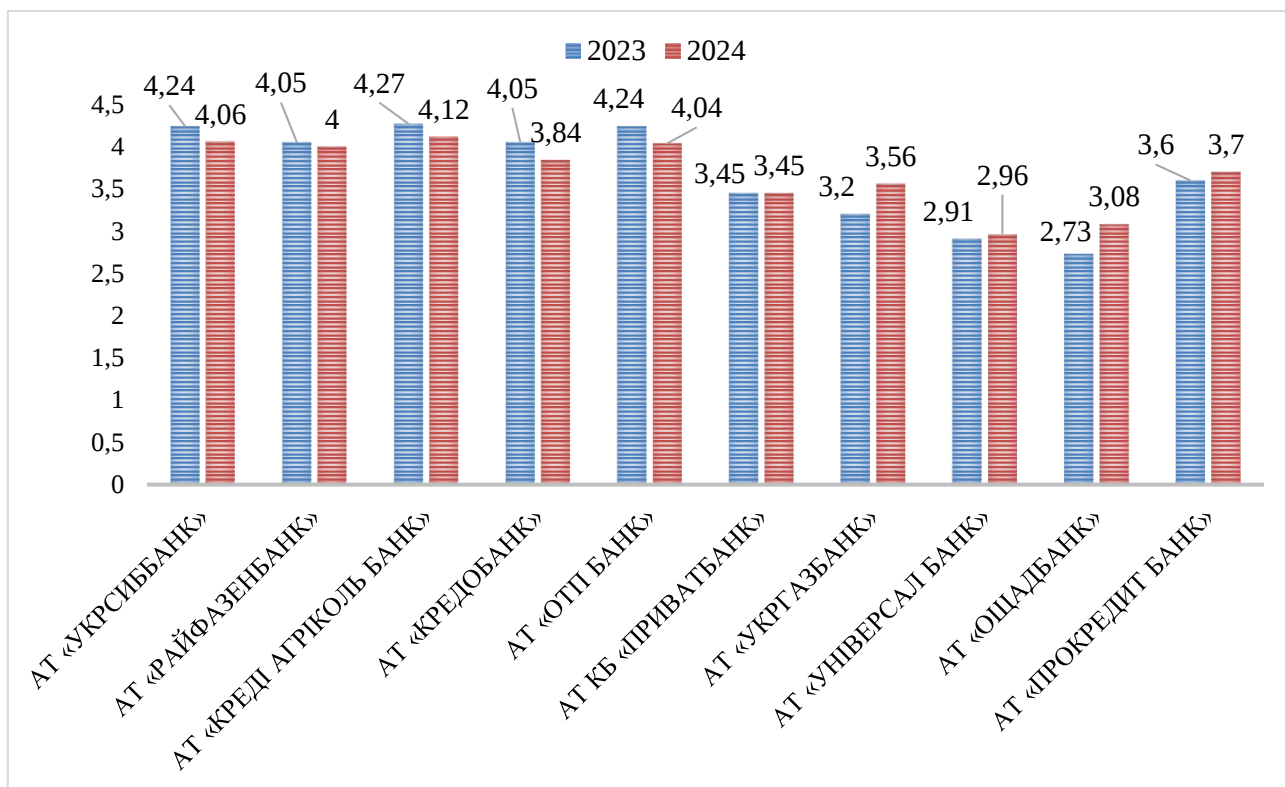

Рис. 2.1 Динаміка відхилень зовнішньої та внутрішньої оцінки ТОП-10 фінансових посередників 2023-2024 р.р.

Джерело: побудовано автором самостійно на основі таблиці 2.1

Результати оцінки підтверджують цінність не лише залучення та утримання клієнтів, але й забезпечення високої якості обслуговування клієнтів та створення іміджу фінансових посередників за допомогою ефективних маркетингових стратегій та інновацій. Це стосується не тільки операційної діяльності, але й цінності продуктів, що використовуються на різних сегментах ринку, для корегування відхилень у зовнішніх і внутрішніх оцінках; підвищення

довіри населення до рейтингів банків, оцінок аналітиків та банківської системи України в цілому.

АТ «ОТП Банк» створив постійно діючий підрозділ з комплаєнсу, який забезпечує контроль за відповідністю діяльності фінансового посередника вимогам чинного законодавства, внутрішніх нормативних актів і міжнародних стандартів. Цей підрозділ відповідає за моніторинг взаємовідносин фінансового посередника з клієнтами та партнерами, щоб попередити його можливу участь у незаконних операціях. Він також займається управлінням ризиками, що виникають у разі конфлікту інтересів, контролем за механізмами анонімного повідомлення про порушення у діяльності фінансового посередника, а також забезпеченням захисту персональних даних. Підрозділ підпорядковується та звітує перед Наглядовою радою, діючи у відповідності до затверджених процедур і вимог регуляторів.

Таблиця 2.2

Динаміка ринкової частки чистих активів фінансових посередників ТОП-10
за 2021-2024 р.р.

ФП	Розмір чистих активів, тис.грн.				Ринкова частка чистих активів, %			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
АТ «УКРСИББАНК»	10805582,3	17721969,2	21972801,0	24377935,0	1,9%	3,2%	3,9%	4,3%
АТ «РАЙФАЗЕН БАНК»	17494553,1	27796326,1	36259851,1	44446012,8	3,1%	5,0%	6,5%	7,9%
АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»	8499492,8	12758569,2	16488012,5	69505280,7	1,5%	2,3%	2,9%	3,3%
АТ «КРЕДОБАНК»	4716657,8	6687088,7	8561268,7	10217739,2	0,8%	1,2%	1,5%	1,8%
АТ «ОТП БАНК»	14623258,4	21042017,1	24786719,5	27618825,1	2,6%	3,8%	4,4%	4,9%
АТ КБ «ПРИВАТБАНК»	242208947,4	245528695,7	278031462,6	284022993,2	43,2%	43,8%	49,6%	50,7%
АТ «УКРГАЗБАНК»	18622138,2	21621340,6	25715350,2	30795268,3	3,3%	3,9%	4,6%	5,5%
АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»	9343797,4	17865285,7	19550881,7	23123438,9	1,7%	3,2%	3,5%	4,1%
АТ «ОЩАДБАНК»	34920162,7	48120516,6	54899404,2	68156878,9	6,2%	8,6%	9,8%	12,2%
АТ «ПРОКРЕДИТ БАНК»	4684201,3	5892056,6	5904652,3	7185553,4	0,8%	1,1%	1,1%	1,3%
Всього у банківському ринку України	560606231,3	2716794294,3	3311322107,4	3776144828,2	100%	100%	100%	100%

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [19]

Згідно з даними таблиці 2.2, АТ «ОТП БАНК» демонструє впевнену позитивну динаміку у зростанні ринкової частки чистих активів. У 2021 році цей показник складав 2,6%, поступово збільшуючись до 3,8% у 2022 році, 4,4% у 2023 році та досягнувши 4,9% у 2024 році. Така тенденція відображає стабільне посилення позицій фінансового посередника на банківському ринку України, а також його здатність ефективно адаптуватися до мінливих ринкових умов.

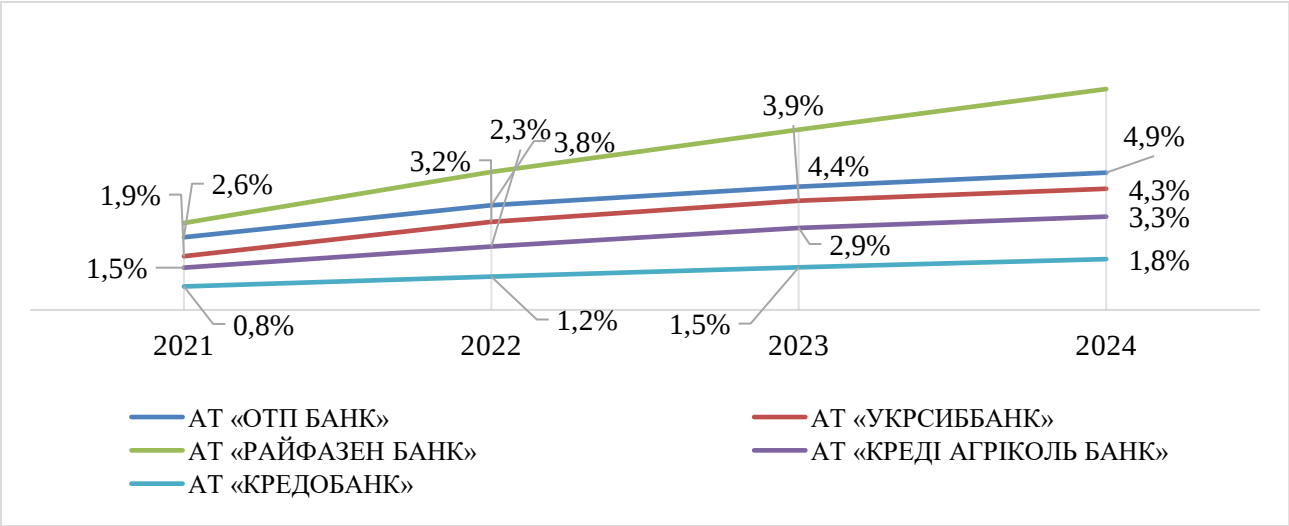

Рис. 2.2 Динаміка ринкової частки чистих активів фінансових посередників ТОП-5 за 2021-2024 р.р.

Джерело: побудовано автором самостійно на основі таблиці 2.2

Окрім того, важливо відзначити загальне зростання чистих активів серед фінансових посередників, які входять до ТОП-10 за рейтингом Національного банку України. Ця тенденція свідчить про поступове укріплення банківського сектору, формування умов для його стабільності та підвищення рівня конкурентоздатності провідних гравців ринку. Це є показником економічного зростання і надійності фінансових посередників у віськовий час.

Таблиця 2.3

Динаміка доходів АТ «ОТП БАНК» за 2021-2024 р.р.

Показники	2021	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, тис.грн.			Відносне відхилення, %		
					2022-2021	2023-2022	2024-2023	2022/2021	2023/2022	2024/2023

Чистий процентний дохід	4682146,8	6831617,2	8640708,1	8589625,8	2149470,4	1809090,9	-51082,3	145,9%	126,5%	99,4%
Чистий комісійний дохід	1284233,7	1094115,4	1133593,5	996613,9	-190118,3	39478,1	-136979,7	85,2%	103,6%	87,9%
Торговий результат	519159,5	809924,9	459966,0	542250,8	290765,4	-349958,9	82284,9	156,0%	56,8%	117,9%
Інші операційні доходи	66610,8	205526,9	101909,2	161737,2	138916,1	-103617,7	59828,1	308,5%	49,6%	158,7%
Інші доходи	59600,6	48934,5	48690,7	51069,7	-10666,1	-243,8	2378,9	82,1%	99,5%	104,9%
Всього доходів	6611751,4	8990118,9	10384867,5	10341297,4	2378367,5	1394748,6	-43570,1	136,0%	115,5%	99,6%

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [19-23]

Чистий процентний дохід у 2024 році зменшився на 51082,3 тис. грн. порівняно з 2023 роком. Це свідчить про зниження ефективності процентної маржі, це свідчить про падіння попиту на кредитні продукти та зростання витрат за запозиченнями. Чистий комісійний дохід демонструє нестабільну динаміку. У 2022 році він зменшився на 190118,3 тис. грн. порівняно з 2021 роком, що може бути пов'язано зі зміною тарифної політики. У 2023 році відбулося часткове відновлення доходів, але у 2024 році вони знову знизилися на 136979,7 тис. грн., через конкуренцію.

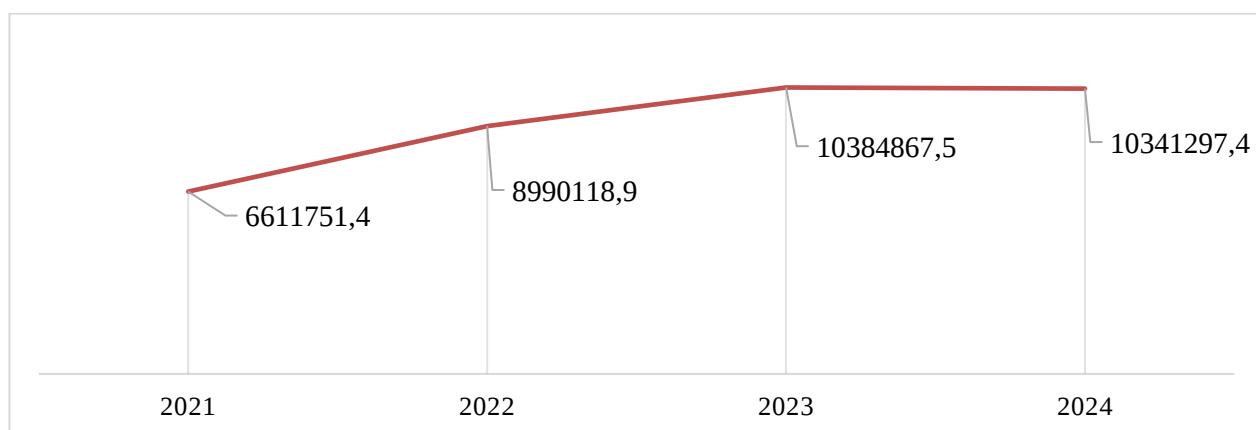

Рис. 2.3 Динаміка загальних доходів АТ «ОТП БАНК» за 2021-2024 р.р., тис.грн.

Джерело: побудовано автором самостійно на основі таблиці 2.3

Щодо торгового результату, у 2023 році зафіксовано значне падіння на

349958,9 тис. грн. порівняно з 2022 роком, що може вказувати на несприятливі умови на ринку капіталу та інвестиційні втрати. У 2024 році відбулося покращення, і показник зріс на 82284,9 тис. грн., що може свідчити про успішніші торгові стратегії.

Інші операційні доходи у 2023 році суттєво знизилися на 103617,7 тис. грн., але в 2024 році вони знову зросли на 59828,1 тис. грн., внаслідок відновлення або впровадження нових джерел доходу. Інші доходи мали негативну динаміку в період з 2022 до 2023 року, але у 2024 році показник зріс на 2378,9 тис. грн, що може вказувати на поліпшення управління непрофільними активами.

Зниження сукупних доходів у 2024 році на 43570,1 тис. грн. підкреслює необхідність перегляду фінансових стратегій і зміцнення конкурентних переваг.

Після аналізу доходної частини балансу АТ «ОТП БАНК» за 2021-2024 р.р., проведемо аналіз витрат у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Динаміка витрат АТ «ОТП БАНК» за 2021-2024 р.р.

Показники	2021	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, тис.грн.			Відносне відхилення, %		
					2022-2021	2023-2022	2024-2023	2022/2021	2023/2022	2024/2023
Процентні витрати	1088150,1	1956212,4	3480818,7	3262121,8	868062,3	1524606,4	-218696,9	179,8%	177,9%	93,7%
Комісійні витрати	704227,9	675793,2	736077,9	901127,3	-28434,8	60284,7	165049,4	96,0%	108,9%	122,4%
Чистий збиток від модифікації фінансових активів	203571,7	-	-	365076,7	-203571,7	-	365076,7	-	-	100,0%
Відрахування до резервів	807429,9	2599986,4	3071525,7	3341973,7	1792556,5	471539,2	270448,0	322,0%	118,1%	108,8%
інші адміністративні та операційні витрати	2453591,0	562264,5	757045,4	627633,2	-1891326,6	194780,9	-129412,2	22,9%	134,6%	82,9%
Всього витрат	3261021,0	5794256,5	8045467,7	8497932,7	2533235,5	2251211,2	452465,1	177,7%	138,9%	105,6%

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [19-23]

Комісійні витрати мали спершу спад на 28434,8 тис. грн, що відображає

ефективне управління витратами у зазначений період. Однак у 2023 та 2024 роках спостерігається послідовне збільшення відповідно на 60284,7 тис.грн. та 165049,4 тис.грн., що може бути пов'язано зі зміною тарифних умов.

Чистий збиток від модифікації фінансових активів значно зріс у 2024 році порівняно з 2023 роком на 365076,6 тис.грн. Така негативна динаміка свідчить про посилення регуляторних вимог зі сторони Національного банку України.

Відрахування до резервів мають тенденцію до постійного збільшення протягом аналізованого періоду: на 1792556,5 тис. грн у 2022 році, 471539,2 тис.грн. у 2023 році та 270448 тис.грн. у 2024 році. Цей факт вказує на зростання ризиків у фінансовій діяльності, що потребує додаткового резервування.

Інші адміністративні та операційні витрати мали значне зниження у 2022 році на 1891326,6 тис. грн, однак у 2023 році вони зросли на 194780,9 тис. грн, а у 2024 році знову знизились на 129412,2 тис. грн. Така нестабільність може бути результатом коригування витратної політики у зв'язку зі зміною обсягу операцій.

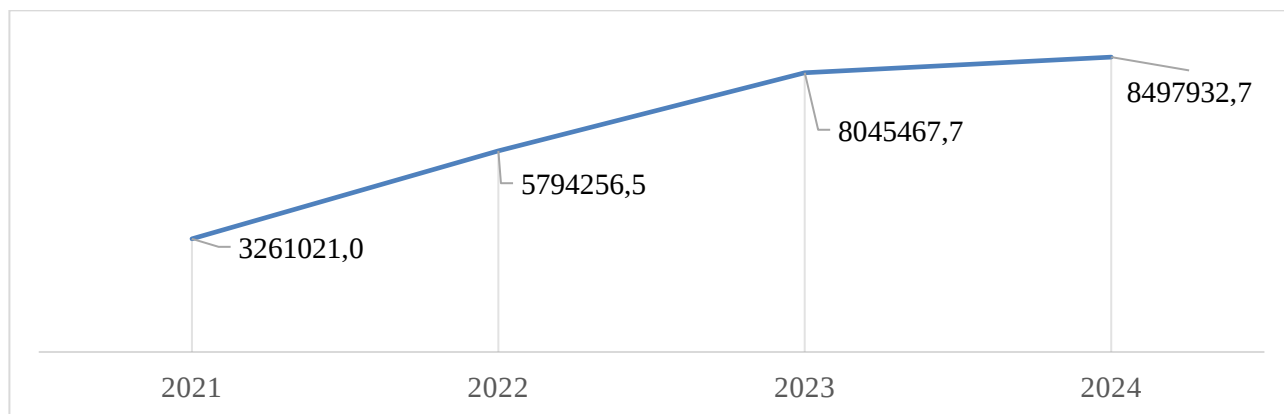

Рис. 2.4 Динаміка загальних витрат АТ «ОТП БАНК» за 2021-2024 р.р., тис.грн.

Джерело: побудовано автором самостійно на основі таблиці 2.4

Загалом витрати демонструють зростаючу динаміку кожного року, збільшившись у 2022 році на 2533235,5 тис. грн, у 2023 році на 2251211,2 тис. грн і зберігаючи високий рівень у 2024 році. Цей тренд свідчить про необхідність оптимізації витратної політики для забезпечення фінансової стійкості.

Фінансовий посередник також продовжує стратегію інвестування власних та залучених коштів в ІТ-сферу та діджиталізацію клієнтських сервісів для приватних і корпоративних клієнтів та зростання загальних витрат з цим пов'язано безпосередньо.

2.2. Аналіз фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК»

Фінансова стійкість фінансових посередників, зокрема банків, є ключовим фактором для забезпечення стабільності та ефективності функціонування всієї економіки. В умовах глобалізації та швидко змінюваних ринкових умов успішність фінансової установи, такої як АТ «ОТП БАНК», залежить від її здатності не лише адаптуватися до економічних викликів, але й демонструвати стійкі фінансові показники. Ефективне управління активами та зобов'язаннями, високий рівень ліквідності та дотримання нормативних вимог, впливають на довіру клієнтів і партнерів, що, в свою чергу, формує позитивний імідж установи.

Важливим аспектом оцінки фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК» є динаміка активів за всіма валютами. Аналіз структури активів дозволяє виявити, наскільки ефективно банк використовує свої ресурси для генерування прибутків, а також оцінити валютні ризики, пов'язані з коливаннями обмінних курсів. За останні роки активи в українській гривні демонстрували стабільний ріст, проте одночасно з цим спостерігалася певна волатильність в секторі іноземних валют, що підкреслює необхідність ретельного моніторингу та активного управління валютними позиціями

Таблиця 2.5

Динаміка активів за всіма валютами АТ «ОТП БАНК»
за 2021-2024 р.р., тис.грн.

Показники	2021	2022	2023	2024	Відхилення		
					2022-2021	2023-2022	2024-2023
Гроші та їх еквіваленти	3875716	4749260	10828469	7789195	873544	6079209	-3039274

Продовження таблиці 2.5

Фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	8376	3246	0	11003	-5130	-3246	11003
Кошти в інших банках	9129390	21720592	21490694	10799370	12591201	-229897	-10691324
Кредити та заборгованість клієнтів	40460458	29892900	24861899	31274810	-10567558	-5031001	6412911
Цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	7671679	2606594	9361058	16574280	-5065085	6754465	7213222
Цінні папери, які обліковуються за амортизованою собівартістю	6956240	30245995	33999241	45799812	23289755	3753246	11800572
Інвестиції в асоційовані та дочірні компанії	139143	139143	139143	0	0	0	-139143
Інвестиційна нерухомість	26075	24634	24634	24634	-1441	0	0
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	110	5	40	64	-105	35	24
Відстрочений податковий актив	68848	65407	0	0	-3441	-65407	0
Основні засоби та нематеріальні активи	1293285	1164768	1171680	1303031	-128517	6912	131351
Інші фінансові активи	142540	326313	108122	173814	183773	-218191	65692
Інші активи	90731	66682	58501	60750	-24049	-8181	2249
Загальні активи, усього	73425468	100416888	111011181	120820317	26991420	10594293	9809136
Усього резервів	-3562877	-9411349	-8967698	-7009552	-5848472	443651	1958146
Чисті активи, усього	69862590	91005538	102043482	113810764	21142948	11037944	11767282

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [19-23]

Гроші та їх еквіваленти продемонстрували стійкий ріст у 2022 та 2023 роках, зокрема, на 873544 тис. грн. та 6079209 тис. грн. відповідно, що свідчить про ліквідність банку і його здатність забезпечувати короткострокові

зобов'язання. Однак у 2024 році спостерігалось зниження на 3039275 тис. грн., що може свідчити про відтік капіталу або зменшення обсягу операцій.

Фінансові активи, обліковані за справедливою вартістю через прибуток або збиток, у 2022 та 2023 роках зазнали незначного зниження. Проте у 2024 році відбулося зростання на 11003 тис. грн., що може вказувати на певне покращення портфелем даних активів.

Кошти в інших банках продемонстрували позитивну динаміку у 2022 році з ростом на 12591201 тис. грн., але у 2023 та 2024 роках спостерігалось зниження на 229897 тис. грн. і 10691324 тис. грн. відповідно. Це може свідчити про більш вигідні інвестиційні можливості, що підтверджується позитивною динамікою зростання цінних паперів.

Динаміка цінних паперів була в основному позитивною з 2022 по 2024 роки, що свідчить про надійність інвестиційної стратегії банку, хоча відсутність інвестицій в асоційовані та дочірні компанії у 2024 році викликає занепокоєння. Інвестиційна нерухомість залишалася незмінною з 2022 року, що може свідчити про стратегію утримання активів.

Кредити та заборгованість клієнтів зменшувалися у 2022 та 2023 роках (на 10567558 тис. грн. та 5031001 тис. грн. відповідно), що може свідчити про зниження кредитування та проблемами з поверненням позик. Проте у 2024 році спостерігається позитивна динаміка на 64112911 тис. грн., що може свідчити про активніше залучення нових клієнтів.

Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток показала невелику позитивну тенденцію, зростаючи на 35 тис. грн. у 2023 році та на 24 тис. грн. у 2024 році. Це вказує на невелику, але стабільну тенденцію збільшення платежів.

Відстрочений податковий актив відсутній з 2023 року, що може свідчити про поліпшення ліквідності.

Нематеріальні активи зазнали зменшення на 128517 тис. грн. у 2022 році, проте у наступні роки показали зростання на 6912 тис. грн. у 2023 році та 131351

тис. грн. у 2024 році. Це може свідчити про підвищення інвестицій в інновації та технології.

Інші фінансові активи в 2022 році зросли на 183733 тис. грн., але у 2023 та 2024 роках зазнали зниження. Це може вказувати на нестабільність в управлінні окремими фінансовими активами.

Загалом активи АТ «ОТП БАНК» демонструють зростання кожного року: на 26991420 тис. грн. у 2022 році, на 10594293 тис. грн. у 2023 році та на 9809136 тис. грн. у 2024 році. Чисті активи також вирости, що свідчить про загальне поліпшення фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК».

У підсумку, результати свідчать про змішану динаміку фінансових показників фінансового посередника, що вказує на необхідність гнучкої стратегії управління, з огляду на швидко змінювані ринкові умови та потреби в адаптації. Можливість подальшого зростання активів та чистих активів свідчить про ресурсний потенціал фінансового посередника, однак важливо враховувати виявлені негативні тенденції і вчасно їх коригувати для забезпечення довгострокової фінансової стійкості.

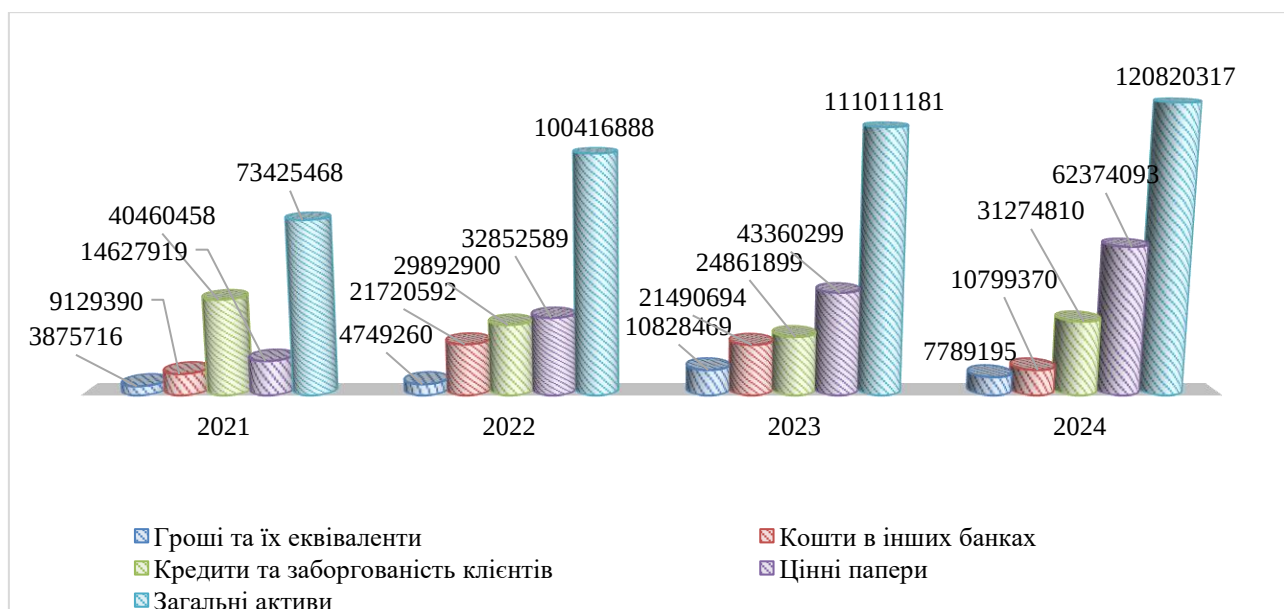

Рис. 2.5 Динаміка активів за всіма валютами АТ «ОТП БАНК» за 2021-2024 р.р., тис.грн.

Джерело: побудовано автором самостійно на основі таблиці 2.5

Далі проведемо аналіз зобов'язань за всіма валютами АТ «ОТП БАНК» за 2021-2024 р.р. у таблиці 2.6

Таблиця 2.6

Динаміка зобов'язань за всіма валютами АТ «ОТП БАНК»
за 2021-2024 р.р., тис.грн.

Показники	2021	2022	2023	2024	Відхилення		
					2022-2021	2023-2022	2024-2023
Кошти банків	1225	231	15211	442	-993	14979	-14769
Кошти клієнтів	56867213	77619525	81744544	90463237	20752312	4125019	8718692
Фінансові зобов'язання, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	4	9233	22758	1333	9229	13526	-21425
Інші залучені кошти	176	159	53	46	-18	-106	-7
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	149689	119500	2683009	934535	-30189	2563509	-1748474
Відстрочені податкові зобов'язання	0	0	76907	104620	0	76907	27713
Резерви за зобов'язаннями	298908	301653	247232	253087	2745	-54421	5855
Інші фінансові зобов'язання	526030	392605	385264	252673	-133425	-7340	-132591
Інші зобов'язання	958964	931965	1049481	1191518	-26999	117516	142037
Усього зобов'язань	58802209	79374870	86224461	93201492	20572661	6849591	6977031

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [19-23]

Як ми бачимо, кошти банків у АТ «ОТП БАНК» зазнали зменшення у 2022 році на 993 тис. грн., а у 2023 році повернулися до зростання з приростом у 14769 тис. грн. У 2024 році спостерігалось знову зменшення на ту ж суму, що й відзначає нестабільність у взаємодії з банківською системою. Ця динаміка підкреслює, що це може бути пов'язано з змінами в ринкових умовах та політикою управління ліквідністю.

Кошти клієнтів, навпаки, демонструють позитивну динаміку, зростаючи в 2022 році на 20752312 тис. грн., в 2023 році на 4125019 тис. грн. і в 2024 році на 8718692 тис. грн. Це вказує на зростання довіри клієнтів і активність депозитних програм банку. Стабільне зростання депозитного портфеля говорить про ефективну стратегію залучення коштів.

Фінансові зобов'язання, обліковувані за справедливою вартістю через прибуток або збиток, зазнали наростання в 2022 році на 9229 тис. грн. та 13526 тис. грн. у 2023 році, проте у 2024 році спостерігалось зниження на 21425 тис. грн. Це може свідчити про зменшення ринкового попиту на певні фінансові продукти.

Інші залучені кошти зменшилися на 18 тис. грн. у 2022 році, на 106 тис. грн. у 2023 році та на 7 тис. грн. у 2024 році, що вказує на поступове зниження частки позикових джерел фінансування, можливо, через сприятливі умови для залучення капіталу з інших джерел.

Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток знизилися на 30189 тис. грн. у 2022 році, зросли на 2563509 тис. грн. у 2023 році, а потім знизилися на 1748474 тис. грн. Це свідчить про зміни в податковій політиці.

Відстрочені податкові зобов'язання, які з'явилися у 2023 році на рівні 76907 тис. грн. та зросли на 27713 тис. грн. у 2024 році, підтверджують попередній показник та показують активність банку в управлінні податковими зобов'язаннями.

Резерви за зобов'язаннями зросли на 2745 тис. грн. у 2022 році, але зменшилися на 54421 тис. грн. у 2023 році, а у 2024 році відзначають зростання на 5855 тис. грн. Це вказує на нестабільність у формуванні резервів, яка свідчить про зміни у стратегії управління ризиками.

Інші фінансові зобов'язання знижувалися протягом трьох років: на 133425 тис. грн. у 2022 році, на 7340 тис. грн. у 2023 році та на 132591 тис. грн. у 2024 році. Це може вказувати на зменшення залежності банку від зовнішніх боргів та ефективне управління існуючими зобов'язаннями.

Інші зобов'язання знизилися на 26999 тис. грн. у 2022 році, зросли на 117516 тис. грн. у 2023 році та на 142037 тис. грн. у 2024 році.

Загальні зобов'язання АТ «ОТП БАНК» показали позитивну тенденцію зростання: у 2022 році на 20572661 тис. грн., у 2023 році на 6849591 тис. грн. та у 2024 році на 6977031 тис. грн. Це вказує на нарощення фінансових зобов'язань, проте важливо відзначити, що можливе перевантаження зобов'язаннями.

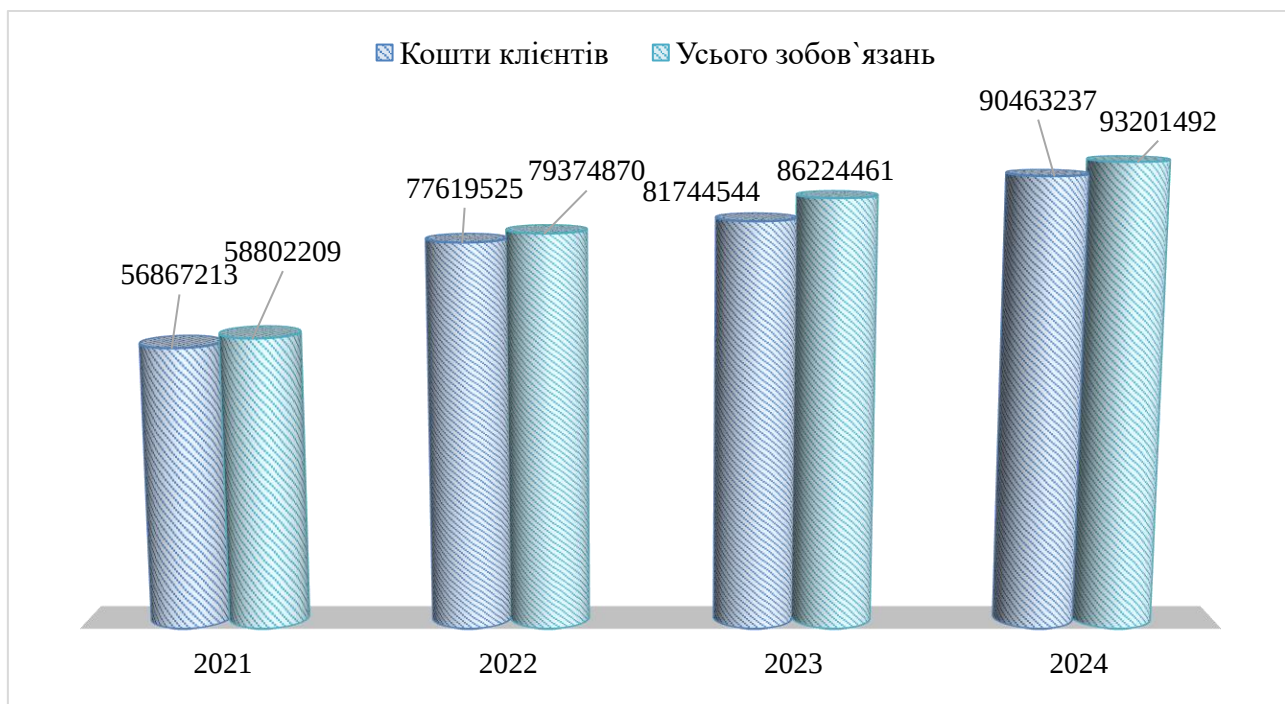

Рис. 2.6 Динаміка активів за всіма валютами АТ «ОТП БАНК» за 2021-2024 р.р., тис.грн.

Джерело: побудовано автором самостійно на основі таблиці 2.6

Таким чином, АТ «ОТП БАНК» демонструє змішану динаміку в управлінні зобов'язаннями. Незважаючи на зростання коштів клієнтів і загальні зобов'язання, певні негативні тенденції, такі як нестабільність резервів і коливання в ліквідності, вимагають уважного аналізу. Це підкреслює важливість адаптації управлінської стратегії з метою забезпечення фінансової стійкості фінансового посередника в умовах змінного ринкового середовища.

Статутний капітал та емісійний дохід не зазнали змін у аналізованому періоді, що може свідчити про фінансову стійкість у структурі капіталу

фінансового посередника та відсутність необхідності в залученні додаткових фінансових ресурсів через випуск нових акцій.

Таблиця 2.7

Динаміка власного капіталу АТ «ОТП БАНК»
за 2021-2024 р.р., тис.грн.

Показники	2021	2022	2023	2024	Відхилення		
					2022-2021	2023-2022	2024-2023
Статунний капітал	6186023	6186023	6186023	6186023	0	0	0
Емісійний дохід	405075	405075	405075	405075	0	0	0
Резервні та інші фонди банку	923370	1060625	1090481	1276096	137256	29855	185615
Резерви переоцінки	57669	30850	506897	577938	-26819	476047	71042
Нерозподілений прибуток	3488244	3948094	7630546	12164140	459850	3682451	4533594
Усього власного капіталу	11060381	11630668	15819021	20609273	570287	4188354	4790251

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [19-23]

Резервні та інші фонди банку продемонстрували позитивну динаміку, зростаючи на 137256 тис. грн. у 2022 році, на 29855 тис. грн. у 2023 році та на 185615 тис. грн. у 2024 році. Цей ріст свідчить про посилення фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК», оскільки резерви служать буфером у випадках ризиків та непередбачуваних витрат. Особливо вражаючим є приріст у 2024 році, що вказує на активні зусилля банку щодо забезпечення фінансової стійкості.

Резерви переоцінки спочатку знизилися на 26819 тис. грн. у 2022 році, однак у 2023 році відзначили значне зростання на 476047 тис. грн., а у 2024 році – на 71042 тис. грн. Це свідчить про зміни в ринковій вартості активів банку.

Нерозподілений прибуток продемонстрував стабільне зростання, зокрема на 459850 тис. грн. у 2022 році, на 3682451 тис. грн. у 2023 році та на 4533594 тис. грн. у 2024 році. Ця динаміка показника підкреслює стратегічний потенціал для реінвестування у розвиток фінансового посередника.

Продовження таблиці 2.8

Загальні активи	тис. грн.	-	73425468	100416888	111011181	120820317
Власний капітал	тис. грн.	-	11060381	11630668	15819021	20609273
Статутний капітал	тис. грн.	-	6186023	6186023	6186023	6186023
Усього зобов'язань	тис. грн.	-	58802209	79374870	86224461	93201492
Розрахунок						
Накопичений дефіцит	тис. грн.	-	-14623258	-21042017	-24786720	-27618825
Коефіцієнт співвідношення власного капіталу та активів	%	<4	15,06	11,58	14,25	17,06
Відношення статутного капіталу до власного капіталу	%	15-50	55,9	53,2	39,1	30,0
Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	-	-	6,64	8,63	7,02	5,86
Коефіцієнт загальної платоспроможності	-	-	1,20	1,12	1,04	1,04
Коефіцієнт фінансового важеля	-	-	5,32	6,82	5,45	4,52
Коефіцієнт фінансування	-	0,7-0,9	0,15	0,12	0,14	0,17
Коефіцієнт фінансової стабільності	-	-	0,95	0,91	0,92	0,94
Коефіцієнт автономії	-	-	0,15	0,12	0,14	0,17

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [23-27]

Проаналізуємо динаміку накопиченого дефіциту АТ «ОТП БАНК» за періоди 2021-2024 років, що відображає загальний фінансовий стан банку та його ефективність у управлінні витратами за рахунок стабільного контролю над фінансовими зобов'язаннями.

Першочергово, накопичений дефіцит у 2021 році на рівні -14623258 тис. грн. вказує на серйозні фінансові труднощі, з якими зіткнувся АТ «ОТП БАНК», ймовірно, через високі операційні витрати чи низькі показники доходу. Подальше збільшення дефіциту на -21042017 тис. грн. у 2022 році свідчить про

недостатність доходів для покриття витрат в результаті впливу зовнішніх економічних чинників.

Застосування методів жорсткої економії або реорганізації управління витратами могло б позитивно вплинути на ситуацію, однак без належних стратегій відновлення прибутковості дефіцит продовжує зростати. Збільшення накопиченого дефіциту до -24786720 тис. грн. у 2023 році підтверджує невдоволеність стратегій управління ризиками та недостатню увагу до фінансового оздоровлення.

У 2024 році дефіцит досяг -27618825 тис. грн., що, в свою чергу, ставить під питання фінансову стійкість АТ «ОТП БАНК» у середньостроковій і довгостроковій перспективі. Зростання недоліків вказує на можливість необхідності термінових заходів з покращення управлінської політики.

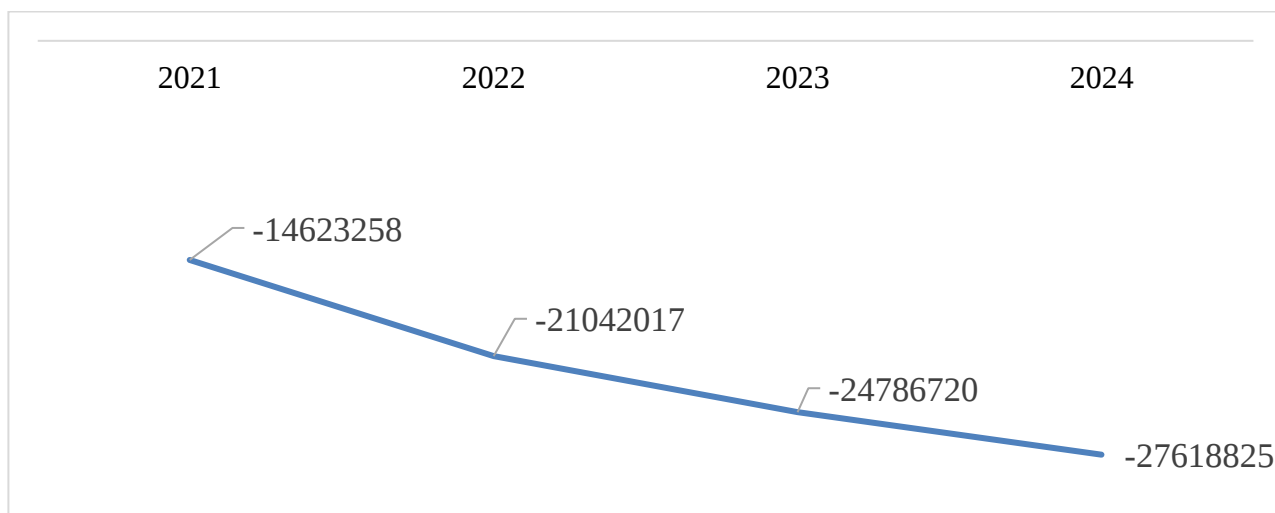

Рис. 2.8 Динаміка накопиченого дефіциту АТ «ОТП БАНК» за 2021-2024 р.р., тис.грн.

Джерело: побудовано автором самостійно на основі таблиці 2.8

Протягом 2021-2024 років фінансовий посередник демонструє зміни у ключових фінансових показниках, які відображають його фінансову стійкість та ефективність. Коефіцієнт співвідношення власного капіталу та активів у 2024 році досягнув 17,06, що свідчить про покращення капітальної бази, після зниження у 2022 році. Однак скорочення відношення статутного капіталу до

власного капіталу до 30% на кінець 2024 року викликає занепокоєння, це свідчить про зростаючі ризики для фінансової стійкості. Коефіцієнт мультиплікатора капіталу, який показав істотне зростання до 8,63 у 2022 році, знизився до 5,86 у 2024 році, що свідчить про необхідність досягнення балансу між активним кредитуванням і управлінням ризиками.

Коефіцієнт загальної платоспроможності залишився на рівні 1,04 у 2023 та 2024 роках, що свідчить про короткострокову фінансову стійкість фінансового посередника, хоча його зниження від 1,20 у 2021 році викликає занепокоєння щодо фінансової стійкості в довгостроковій перспективі.

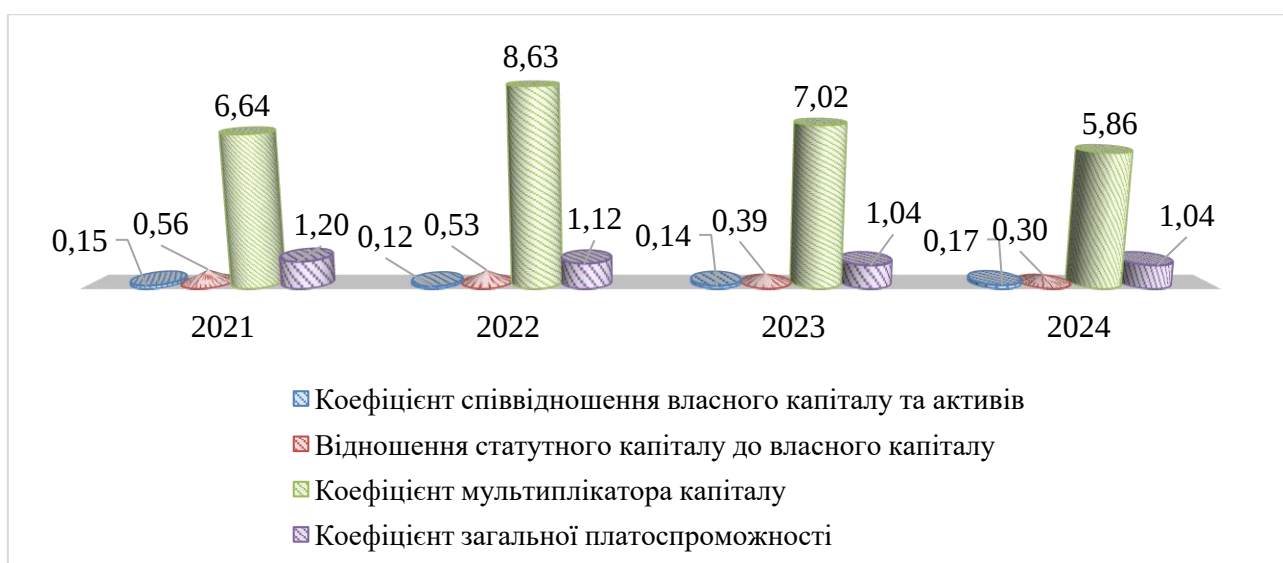

Рис. 2.9 Динаміка першої частини показників фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК» за 2021-2024 р.р., тис.грн.

Джерело: побудовано автором самостійно на основі таблиці 2.8

Коефіцієнт фінансового важеля у 2021 році становив 5,32, злетів до 6,82 у 2022 році, проте згодом знизився до 4,52 у 2024 році. Ця динаміка свідчить про поступове зменшення залежності від зовнішніх запозичень, однак зниження значення вказує на необхідність більш обережного підходу до фінансового важеля. Коефіцієнт фінансування у 2024 році піднявся до 0,17, що може свідчити про більшу частку зобов'язань у структурі фінансування, хоча він залишався на низькому рівні протягом усього періоду, що вказує на консервативний підхід до залучення коштів.

Коефіцієнт фінансової стабільності, що змінювався між 0,91 і 0,95, свідчить про загальну надійність фінансової структури фінансового посередника, однак незначне зниження у 2022 році вказує на присутність певних ризиків, які потребують уваги. Коефіцієнт автономії, який показав поступове зростання до 0,17 у 2024 році демонструє підвищення частки власних ресурсів у фінансуванні, що позитивно впливає на фінансову незалежність фінансового посередника.

Незважаючи на деякі коливання у показниках, АТ «ОТП БАНК» продемонстрував тенденції до посилення фінансової стійкості та автономії, проте необхідно дотримуватися обережної стратегії управління фінансами, з метою збереження балансу між фінансовою активністю та ризиками.

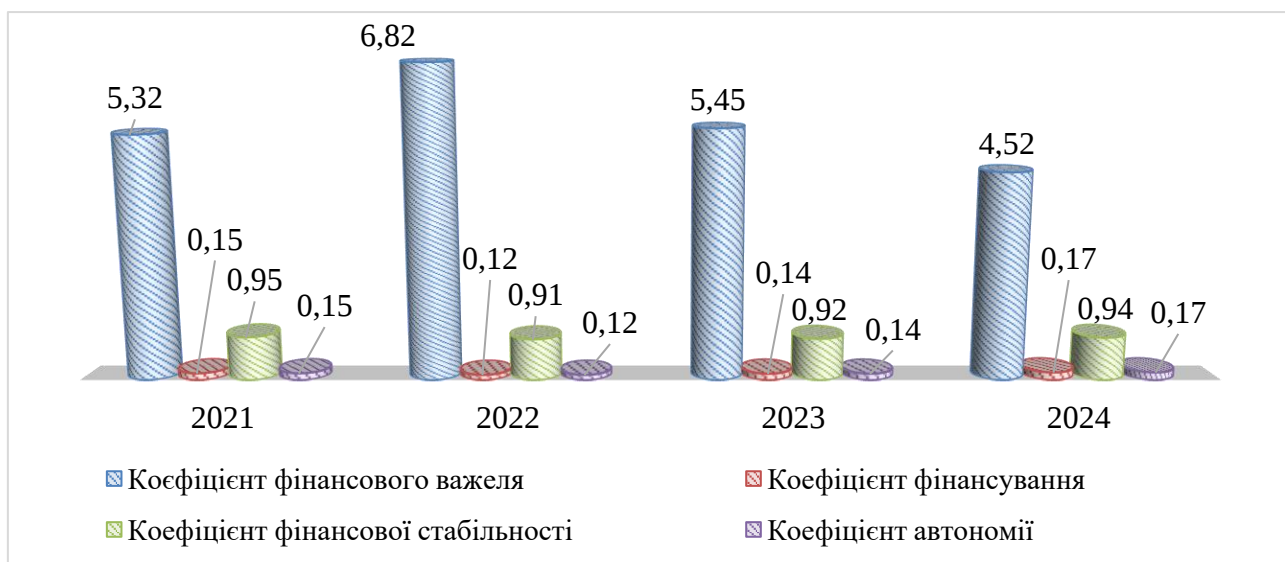

Рис. 2.10 Динаміка другої частини показників фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК» за 2021-2024 р.р., тис.грн.

Джерело: побудовано автором самостійно на основі таблиці 2.8

У таблиці 2.9 коефіцієнт надійності показав зниження до 0,15 у 2022 році, що може свідчити про зростаючі ризики в управлінні активами, проте у 2024 році він піднявся до 0,22, що вказує на поліпшення фінансової стійкості. Незважаючи на коливання у цьому показнику, загальна тенденція до зростання в останні роки відображає позитивний вплив на кредитоспроможність АТ «ОТП БАНК». Коефіцієнт швидкої ліквідності, що зріс з 0,25 у 2021 році до 0,58 у 2024 році,

свідчить про покращення здатності АТ «ОТП БАНК» виконувати свої короткострокові зобов'язання без потреби в реалізації запасів, що є важливим показником для потенційних кредиторів і інвесторів.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності, який повторює динаміку швидкої ліквідності, підтверджує зростання фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК», демонструючи аналогічне покращення з 0,25 до 0,58 за той же період. Це вказує на збільшення ліквідних активів у співвідношенні до короткострокових зобов'язань, що є суттєвим для забезпечення платоспроможності.

Таблиця 2.9

Динаміка показників надійності АТ «ОТП БАНК» за 2021-2024 р.р.

Показник	2021	2022	2023	2024
Коефіцієнт надійності	0,19	0,15	0,18	0,22
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,25	0,37	0,49	0,58
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,25	0,37	0,49	0,58
Коефіцієнт співвідношення власного капіталу та залучених коштів	5,32	6,82	5,45	4,52

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [19-23]

Водночас, коефіцієнт співвідношення власного капіталу та залучених коштів знизився з 5,32 у 2021 році до 4,52 у 2024 році, що може свідчити про зменшення залежності від зовнішніх запозичень, однак слід звернути увагу на результати цього зниження.

АТ «ОТП БАНК» демонструє поліпшення ліквідності та стабільності, проте важливо продовжувати стратегії забезпечення фінансової надійності.

Таблиця 2.10

Зведена таблиця для розрахунку показників рентабельності АТ «ОТП БАНК» за 2021-2024 р.р., тис.грн.

Показники	2021	2022	2023	2024
Чистий прибуток	2745111	597106	3712307	4120080
Капітал	11060381	11630668	15819021	20609273
Загальні активи, усього	73425468	100416888	111011181	120820317
Чистий процентний дохід	4682147	6831617	8640708	8589626
Процентні витрати	1088150	1956212	3480819	3262122

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [19-23]

У 2022 році чиста маржа зросла на 0,11, що свідчить про початок відновлення прибутковості від процентних операцій. Значний приріст у 2023 році на 0,61 свідчить про успішну реалізацію управлінських стратегій щодо оптимізації структури доходів та витрат, що, ймовірно, позначилось на збільшенні процентних ставок. У 2024 році підвищення на додаткові 0,11 вказує на те, що АТ «ОТП БАНК» продовжує міцно утримувати покращені позиції, що є важливим показником для інвесторів про стабільну прибутковість.

Таблиця 2.11

Динаміка показників рентабельності АТ «ОТП БАНК» за 2021-2024 р.р.

Показники	2021	2022	2023	2024	Відхилення		
					2022-2021	2023-2022	2024-2023
Чиста процентна маржа	0,25	0,36	0,97	1,09	0,11	0,61	0,11
Рентабельність активів	0,19	0,04	0,70	0,84	-0,15	0,66	0,14
Рентабельність капіталу	1,67	2,09	1,77	1,72	0,42	-0,32	-0,05

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [19-23]

У 2022 році спостерігалось зниження рентабельності активів на 0,15, що вказує на проблеми з підвищенням витрат на обслуговування. Однак у 2023 році рентабельність активів піднялася на 0,66, що свідчить про значне покращення виконання підприємницьких операцій. Проте в 2024 році зростання стало меншим – лише на 0,14, що може вказувати на досягнення певної межі у ефективності використання активів.

Коефіцієнт рентабельності капіталу у 2022 році зріс на 0,42, що говорить про позитивний вплив на прибутковість власних коштів, проте у наступні роки цей показник зазнав зниження на 0,32 у 2023 році та 0,05 у 2024 році. Це свідчить про потребу у перегляді стратегій управління капіталом, оскільки показники рентабельності капіталу залишаються під тиском.

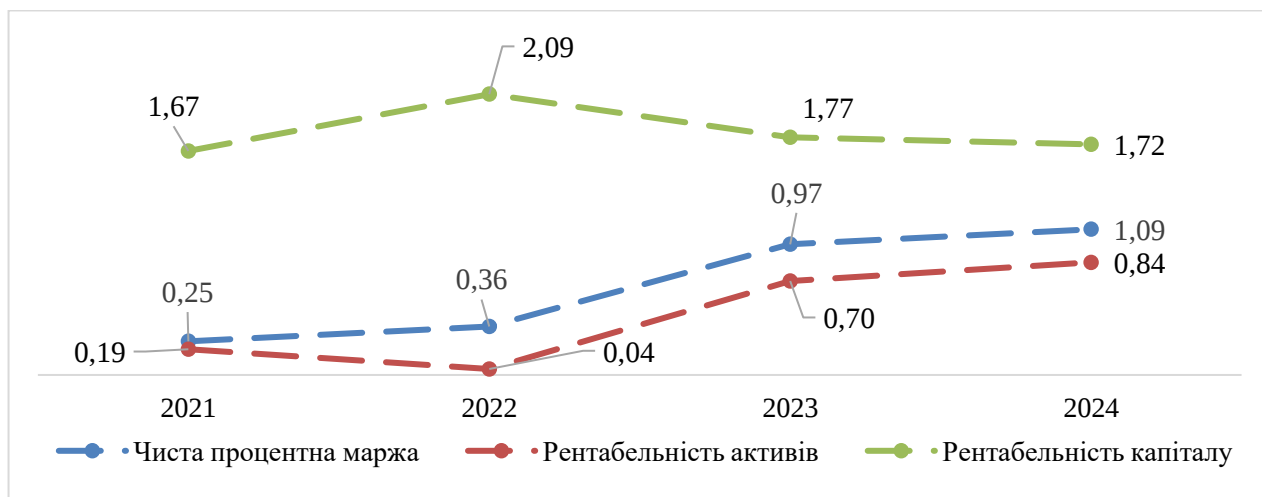

Рис. 2.11 Динаміка показників рентабельності АТ «ОТП БАНК» за 2021-2024 р.р.

Джерело: побудовано автором самостійно на основі таблиці 2.11

АТ «ОТП БАНК» має стратегічно орієнтуватися на підтримання росту чистої процентної маржі і підвищення ефективності використання активів, а також активізувати зусилля з покращення рентабельності капіталу, щоб забезпечити стійкий фінансовий розвиток.

Таблиця 2.12

Зведена таблиця для розрахунку параметричних коефіцієнтів фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК» за 2021-2024 р.р., тис.грн.

Показники	2021	2022	2023	2024
Активи	73425468	100416888	111011181	120820317
Статутний капітал	6186023	6186023	6186023	6186023
Зобов'язання	58802209	79374870	86224461	93201492
Ліквідні кошти	27633025	59322441	75679463	80962658
Власний капітал	11060381	11630668	15819021	20609273
Захищений капітал	3789136	327961	5280323	5824266
Зобов'язання до запитань	69862590	91005538	102043482	113810764

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [19-23]

Ліквідні кошти демонструють значне зростання: з 27633025 тис. грн. у 2021 році до 80962658 тис. грн. у 2024 році. Це вказує на зростання фінансової гнучкості АТ «ОТП БАНК» та здатності швидко реагувати на зміну ринкових

умов, що є позитивним знаком для інвесторів та клієнтів. Підвищення ліквідності є результатом консервативної стратегії в умовах економічної невизначеності.

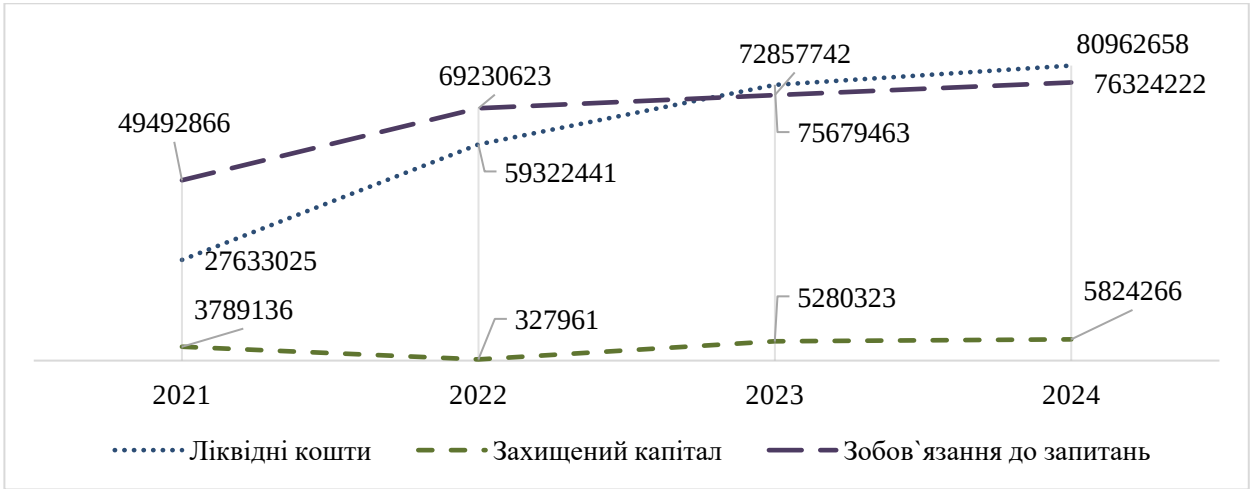

Рис. 2.12 Динаміка показників ліквідних коштів, захищеного капіталу та зобов'язань до запитань АТ «ОТП БАНК» за 2021-2024 р.р., тис.грн.

Джерело: побудовано автором самостійно на основі таблиці 2.12

Захищений капітал, незважаючи на певні коливання, також демонструє тенденцію до зростання, від 3789136 тис. грн. у 2021 році до 5824266 тис. грн. у 2024 році. Однак, зниження цього показника до 327961 тис. грн. у 2022 році свідчить про тимчасове зменшення фінансової стійкості, і важливо звернути увагу на фактори, які спричинили це зниження. Займання більш стабільних позицій у наступні роки вказує на відновлення впевненості у фінансовій структурі АТ «ОТП БАНК» та посилення його захищеності.

Зобов'язання банку зросли з 69862590 тис. грн. у 2021 році до 113810764 тис. грн. у 2024 році, що вказує на активне залучення ресурсів. Хоча зростання зобов'язань може свідчити про розширення діяльності, варто приділити увагу їх структури та співвідношенню з активами і капіталом.

Таблиця 2.13

Динаміка параметричних коефіцієнтів АТ «ОТП БАНК» за 2021-2024 р.р.

Показники	2021	2022	2023	2024	Відхилення		
					2022-2021	2023-2022	2024-2023

Продовження таблиці 2.13

Генеральний коефіцієнт фінансової стійкості	0,08	0,00	0,07	0,08	-0,07	0,07	0,00
Коефіцієнт миттєвої ліквідності	0,56	0,86	1,04	1,06	0,30	0,18	0,02
Крос-коефіцієнт	1,53	1,32	1,51	1,61	-0,21	0,19	0,10
Генеральний коефіцієнт ліквідності	0,53	0,75	0,94	0,93	0,22	0,19	-0,01
Коефіцієнт захищеності капіталу	4,82	5,98	4,94	3,99	1,16	-1,04	-0,95
Коефіцієнт фондової капіталізації прибутку	0,04	0,01	0,03	0,03	-0,03	0,03	0,00
Інтегральний індекс фінансової стійкості	7,55	8,92	8,53	7,70	1,37	-0,39	-0,83

Джерело: побудовано автором самостійно на основі [19-23]

Генеральний коефіцієнт фінансової стійкості демонструє значні коливання, знижуючись до 0,00 у 2022 році, що може свідчити про серйозні проблеми у фінансовій стійкості. Хоча у 2023 та 2024 роках показник повернувся до 0,07-0,08, це все ще вказує на те, що АТ «ОТП БАНК» потребує покращення власного капіталу для забезпечення фінансової стійкості у довгостроковій перспективі. Коефіцієнт миттєвої ліквідності показує здорову тенденцію зростання від 0,56 у 2021 році до 1,06 у 2024 році, що свідчить про те, що АТ «ОТП БАНК» успішно покращує свою здатність покривати негайні зобов'язання, а значення вище 1,0 вказує на відповідний рівень ліквідності.

Крос-коефіцієнт, коливаючись від 1,53 у 2021 році до 1,61 у 2024 році, свідчить про поліпшення ситуації з ліквідністю, що є позитивним знаком для управління зобов'язаннями. Генеральний коефіцієнт ліквідності, хоча й залишається нижче одиниці, показав зростання до 0,94 у 2023 році і незначне зниження до 0,93 у 2024 році. Це вказує на те, що АТ «ОТП БАНК» поступово покращує свою фінансову стійкість, проте ще потребує часу для досягнення оптимального стану ліквідності. Коефіцієнт захищеності капіталу відзначається зниженням до 3,99 у 2024 році, що може свідчити про ризики, пов'язані з капіталізацією, які варто ретельно вивчити.

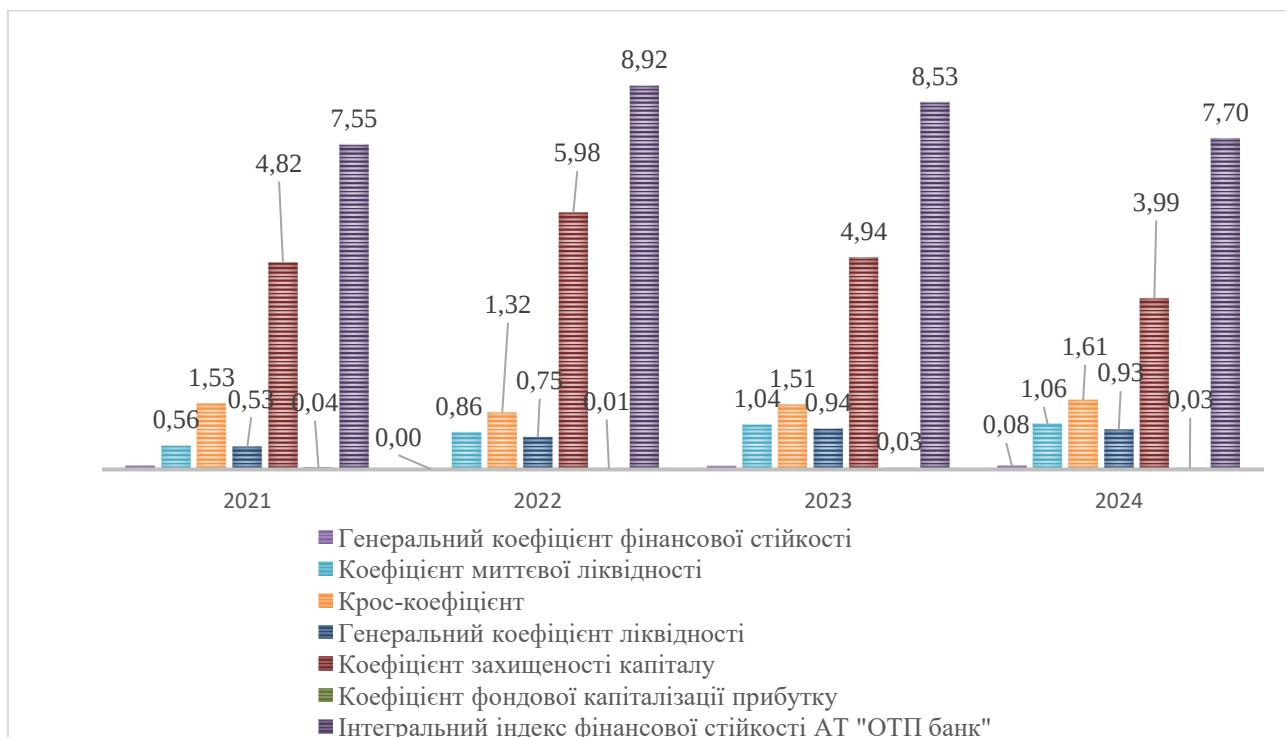

Рис. 2.13 Динаміка параметричних коефіцієнтів АТ «ОТП БАНК» за 2021-2024 р.р.

Джерело: побудовано автором самостійно на основі таблиці 2.13

Коефіцієнт фондової капіталізації прибутку стабільно низький, що вказує на обмежену здатність АТ «ОТП БАНК» генерувати прибуток на основі власного капіталу. Інтегральний індекс фінансової стійкості, хоча і зріс до 8,92 у 2022 році, потім знизився до 7,7 у 2024 році, що свідчить про наявність певних проблем у фінансової стійкості.

АТ "ОТП банк" демонструє певні позитивні зрушення у ліквідності, але потребує поліпшення показників фінансової стійкості та капіталізації для забезпечення стійкого фінансового розвитку в умовах невизначеності.

2.3. Використання регресійного аналізу для прогнозування фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК»

Економіко-математичне моделювання фінансової стійкості фінансового посередника, такого як АТ «ОТП БАНК», є надзвичайно важливим інструментом

для аналізу та прогнозування фінансових показників у динамічно змінюваному економічному середовищі. У сучасних умовах фінансової глобалізації та зростаючої конкуренції на ринку фінансових послуг, здатність фінансового посередника зберігати свою фінансову стійкість може зумовити його успіх або невдачу. Моделювання дозволяє фінансовим посередникам не лише оцінити наявний рівень фінансової стійкості, але й проводити сценарний аналіз, що дає змогу адаптувати стратегії управління ризиками, капіталом і ліквідністю.

Система економіко-математичного моделювання спроможна інтегрувати різноманітні економічні показники та фактори, що впливають на фінансову діяльність фінансового посередника. Завдяки цьому, фінансові посередники, такі як АТ «ОТП БАНК», можуть здійснювати комплексний аналіз фінансового середовища, включаючи оцінку ризиків, прогнози фінансових результатів, а також планування і коригування своїх бізнес-стратегій. Ідентифікація ключових чинників, що формують фінансову стійкість, таких як структури активів і зобов'язань, ліквідність та прибутковість, дозволяє розробити ефективні моделі.

Крім того, економіко-математичне моделювання забезпечує можливість проведення стрес-тестування, яке має вирішальне значення у виявленні потенційних вразливостей та перевірці фінансової стійкості фінансового посередника в умовах економічних шоків. Це дозволяє АТ «ОТП БАНК» приймати більш обґрунтовані й зважені рішення, підвищуючи рівень довіри клієнтів і інвесторів.

За основу розрахунку економіко-математичної моделі АТ «ОТП БАНК» за 2021-2024 р. р. візьмемо дані показників з таблиці 2.8.

Таблиця 2.14

Дані до розрахунку економіко-математичної моделі
АТ «ОТП БАНК» у 2021-2024 р.р.

	Y	X1	X2	X3	X4	X5
2022	8,92	0,86	1,32	0,75	5,98	0,01
2023	8,53	1,04	1,51	0,94	4,94	0,03
2024	7,70	1,06	1,61	0,93	3,99	0,03

Джерело: побудовано автором на основі таблиці 2.13

Де:

Y – темп росту фінансової стійкості;

X1 – Коефіцієнт миттєвої ліквідності;

X2 – Крос-коефіцієнт;

X3 - Генеральний коефіцієнт ліквідності;

X4 - Коефіцієнт захищеності капіталу;

X5 - Коефіцієнт фондової капіталізації прибутку.

Графічне зображення впливу чинників за однофакторною моделлю продемонстровано на рис.2.14.

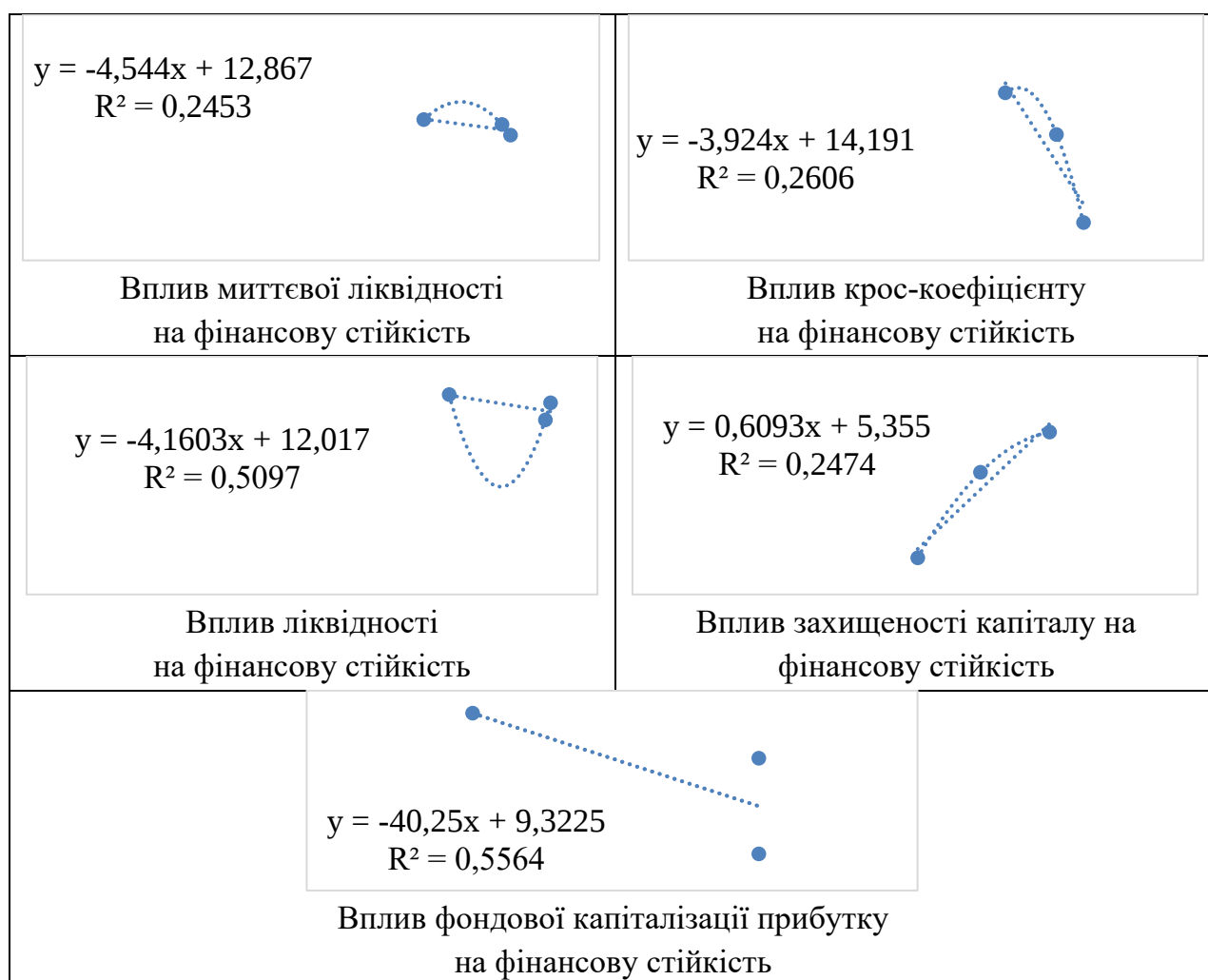

Рис. 2.14. Вплив чинників на фінансову стійкість АТ «ОТП БАНК» у 2024

р.

Джерело: побудовано автором на основі таблиці 2.14

Згідно однофакторних моделей, для створення багатфакторної моделі ми застосуємо більш впливові показники, згідно їх рівню впливу – X_3 , X_4 с застосуванням функції «Регресія» ПО MS Excel 2021.

Використання багатфакторної моделі фінансової стійкості фінансового посередника надає можливість комплексної оцінки впливу різних факторів на фінансові результати та стабільність організації. Така модель аналізує безліч змінних, зокрема економічні, фінансові та операційні показники, а також зовнішні умови, такі як ринкова конкуренція і зміни в регуляторному середовищі. Завдяки багатфакторному підходу, фінансові посередники можуть ідентифікувати ключові детермінанти фінансової стійкості, оцінити їх відносний вплив на загальний фінансовий статус і адаптувати свої стратегії управління ризиками та ліквідністю.

Систематичне використання таких моделей дозволяє фінансовим посередникам проводити детальний аналіз ризиків, пов'язаних із активами і зобов'язаннями, а також виявляти потенційні загрози для фінансової стійкості у контексті економічних коливань. Це, у свою чергу, сприяє формуванню обґрунтованих управлінських рішень, що покращують не лише короткострокову, а й довгострокову платоспроможність фінансового посередника. Важливість цього підходу також полягає в можливості проведення сценарного аналізу, що дозволяє оцінити, як зміни у зовнішньому середовищі можуть вплинути на фінансову стійкість.

Таблиця 2.15

Багатфакторна модель фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК» у 2024 р.

SUMMARY OUTPUT								
<i>Regression Statistics</i>								
Multiple R	0,98							
R Square	0,87							
Adjusted R Square	65535							
Standard Error	0							
Observations	3							
ANOVA								
	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Significance F</i>			

Продовження таблиці 2.15

Regression	5	0,776467	0,155293	#ЧИСЛО!	#ЧИСЛО!			
Residual	0	0	65535					
Total	5	0,776467						
	<i>Coefficients</i>	<i>Standard Error</i>	<i>t Stat</i>	<i>P-value</i>	<i>Lower 95%</i>	<i>Upper 95%</i>	<i>Lower 95,0%</i>	<i>Upper 95,0%</i>
Y-пересечення	1,922132	0	65535	#ЧИСЛО!	1,922132	1,922132	1,922132	1,922132
Змінна X 3	2,580932	0	65535	#ЧИСЛО!	2,580932	2,580932	2,580932	2,580932
Змінна X 4	0,846517	0	65535	#ЧИСЛО!	0,846517	0,846517	0,846517	0,846517

$$Y = 1,922132 + 2,580932X_3 + 0,846517X_4$$

$$R^2 = 0,87$$

Прогнозна оцінка фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК» у 2025 році на основі багатофакторної моделі = 7,7. Багатофакторна модель фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК» у 2025 р., на основі регресійного рівняння показує, що у 2025 році у фінансового посередника не буде змін фінансової стійкості. Це може бути пов'язано з зовнішніми чинниками у економіці України та регуляторним наглядом НБУ.

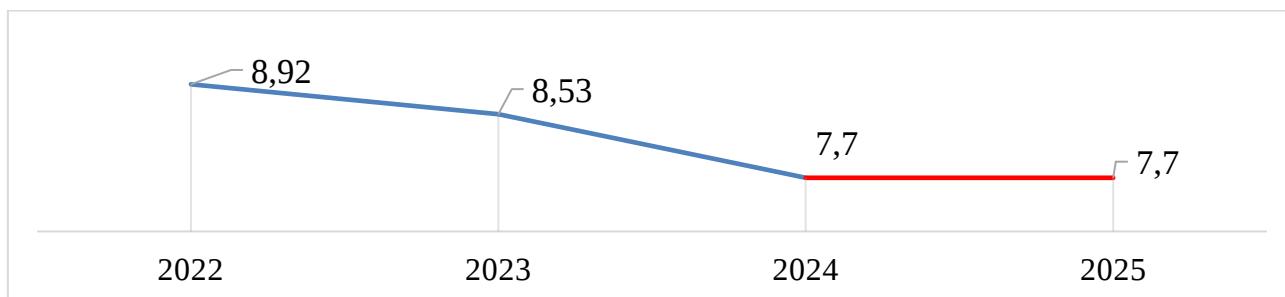

Рис. 2.15 Прогнозна оцінка фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК» у 2025 р.

Джерело: побудовано автором на основі таблиць 2.14- 2.15

Прогнозне значення фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК» не зміниться наступного року, це створює ризики, які можуть загострити вже існуючі проблеми. У такий спосіб, важливо вжити заходів для покращення фінансових показників та зміцнення довіри з боку клієнтів та інвесторів. Тільки за таких умов АТ «ОТП БАНК» зможе забезпечити свою фінансову стійкість стабільний розвиток у довгостроковій перспективі.

РОЗДІЛ 3

ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ АТ «ОТП БАНК»

3.1. Вплив цифровізації на перспективи підвищення фінансову стійкість фінансових посередників України

Розвиток фінансових послуг активно відбувається завдяки поширенню фінансових технологій (FinTech). Цей процес супроводжується появою нових технологічних стартапів та суб'єктів ринку, які інтегрують інноваційні рішення у фінансову діяльність, що призводить до поступової адаптації традиційних фінансових інститутів або їхньої заміни сучасними технологічними підходами. Основними напрямками використання фінансових технологій є розробка онлайн- та мобільних додатків, алгоритмічна торгівля, обмін валют, управління персональними фінансами тощо. Фінансові технології можна розглядати як синтез інноваційних рішення у традиційному фінансовому секторі з новітніми методами надання фінансових послуг.

Інформаційно-комунікаційні технології ставлять нові виклики для правової системи та законодавчого регулювання, вимагаючи відповідних змін, щоб забезпечити інтеграцію України в глобальний цифровий простір. Впровадження фінансових технологій є ключовим чинником трансформації, що забезпечує сталий розвиток, модернізацію системи охорони здоров'я та формує якісно нові взаємовідносини між громадянами і державою. [24]

В Україні активно реалізуються заходи, спрямовані на впровадження цифрових сервісних технологій у фінансову сферу, що підвищує ефективність економічних процесів. Цифровізація фінансового сектору розглядається як стратегічно важлива інвестиція, здатна створити конкурентоспроможну та інноваційно орієнтовану економіку. Міністерство цифрової трансформації України працює над переведенням державних послуг у цифровий формат,

оптимізацією роботи державних реєстрів та забезпеченням доступу до високошвидкісного інтернету.

Законодавство передбачає фінансування заходів розвитку електронного урядування, серед яких: покращення та розширення мобільного додатку та порталу «Дія», цифровізація 200 найзатребуваніших державних послуг, вдосконалення державних реєстрів та запровадження правового режиму «Дія City», що стимулює розвиток IT-індустрії.

Ключовими напрямками цифровізації є розвиток електронних довірчих послуг та систем електронної ідентифікації. Наприклад, використання короткострокового кваліфікованого електронного підпису «Смартдія» розширює доступ громадян до державних послуг через мобільні пристрої. Створення національної освітньої платформи «Дія» та впровадження цифрових навчальних програм підвищують рівень цифрової грамотності у шести мільйонів громадян.

Удосконалення електронного документообігу й системи взаємодії державних органів реалізується через ресурс «Трембіта», спрямований на зменшення бюрократичних процедур та підвищення ефективності державного управління. Відкриття пріоритетних наборів даних підвищує прозорість державного управління і зміцнює антикорупційні механізми.

Перехід до цифрової економіки створює численні виклики для фінансового сектору, вимагаючи впровадження інноваційних технологій, оптимізації витрат і персоналізації фінансових послуг. Важливим аспектом є швидкість цифровізації, яка вимагає адаптації бізнес-моделей та регуляторних механізмів. Україна орієнтується на провідні світові тенденції цифрової трансформації, як у США, так і в країнах Європейського Союзу. Сьогодні в Україні активно розробляються спеціалізовані електронні інструменти для оцінки рівня готовності бізнесу до цифрових змін та формування стратегії його подальшого розвитку.

Дослідження цифровізації у фінансовому секторі дозволяє систематизувати основні сегменти фінансового сектору, такі як банківський

сектор, фондовий ринок, а також страхові і інвестиційні послуги. Найбільш розвинутим сегментом в Україні залишається банківський сектор, який виконує ключову роль у формуванні фінансової інфраструктури країни і суттєво впливає на макроекономічну стабільність.

Цифрова трансформація фінансового сектору передбачає активне впровадження інноваційних технологічних рішень, які підвищують ефективність надання фінансових послуг, зменшують транзакційні витрати і розширюють доступ до фінансових ресурсів. Це, в свою чергу, зміцнює стійкість економіки в умовах глобалізації та конкурентного середовища.

Вплив фінтех-компаній на фінансовий сектор продовжує зростати, що стало можливим завдяки значному підвищенню доступності фінансових послуг. Приблизно 1,4 мільярда людей, які раніше не мали доступу до фінансових продуктів, тепер користуються цифровими фінансовими рішеннями через мобільні додатки та онлайн-платформи. Мобільні платіжні сервіси, такі як PayPal, Square і Alipay, забезпечують миттєві транзакції, що спрощує процес здійснення фінансових операцій у будь-який час і з будь-якої точки світу. [26]

Згідно зі звітом «Pulse of Fintech H2 2023» від KPMG, загальний обсяг інвестицій у фінтех у 2023 році становив 113,7 мільярда доларів США, через 4 547 угод. Це є найнижчим показником з 2017 року, що свідчить про відчутний спад у секторі. Основними причинами цього зниження стали високі відсоткові ставки, інфляційні тиски та геополітична нестабільність, зокрема ситуація в Україні та загострення конфліктів на Близькому Сході.

Незважаючи на зменшення загального обсягу інвестицій, регіон Америки продовжує залишатися лідером у залученні капіталу, з інвестиціями на суму 78,3 мільярда доларів через 2 136 угод; з них 73,5 мільярда доларів припадає на США (1 734 угоди). На фоні зменшення інвестицій у регіонах ЕМЕА (Європа, Близький Схід і Африка) та ASPAC (Азія і Тихоокеанський регіон), які залучили відповідно 24,5 мільярда та 10,8 мільярда доларів, варто відзначити, що у 2021 році загальний обсяг угод досягнув рекордних 225,8 мільярда доларів, що

свідчить про високий попит на цифрові фінансові рішення в постпандемічний період.

У другій половині 2023 року інвестиції у фінтех показали незначне зростання – з 55,5 мільярда доларів у першому півріччі до 58,2 мільярда доларів у другому. Цей ріст став можливим завдяки шести великим угодам, що перевищили 1 мільярд доларів, серед яких—придбання компанії Black Knight (США) компанією Intercontinental Exchange на суму 11,7 мільярда доларів та купівля компанії Adenza (США) Nasdaq за 10,5 мільярда доларів.

Однак у 2023 році венчурні інвестиції у фінтех зазнали суттєвого скорочення в порівнянні з 2022 роком, впавши з 88,8 мільярда доларів до 46,3 мільярда доларів. Це зниження було помітним і між півріччями 2023 року — 27,5 мільярдів у першій половині та 18,8 мільярдів у другій. Найбільшим скороченням характеризувалася сфера пізніх стадій інвестицій, яка зменшилася з 37,4 мільярда доларів у 2022 році до 14,1 мільярда доларів у 2023 році. [26]

Попри загальні труднощі, інтерес інвесторів до деяких специфічних напрямків, зокрема штучного інтелекту, залишається високим. Очікується, що ринок зможе відновити динаміку за сприятливих умов, таких як зниження процентних ставок, стабілізація ринкових оцінок і відновлення інтересу до інновацій у сферах штучного інтелекту, регуляторних технологій (RegTech) та цифрових активів.

Світовий фінансовий ринок переживає безперервну еволюцію, пристосовуючись до глобальних викликів та технологічних інновацій, що вимагають нових підходів. Одним із ключових трендів останніх років стало зростання ролі цифрових фінансів. Поширення криптовалют, розвиток блокчейн-технологій та децентралізованих фінансів (DeFi) суттєво вплинули на фінансовий сектор. Станом на 2024 рік обсяг ринку криптовалют перевищив 1 трильйон доларів США, що свідчить про високий рівень довіри інвесторів до цих активів.

Важливою тенденцією є збільшення обсягів транскордонних фінансових операцій. Інтеграція світових ринків призвела до значного зростання капітальних

потоків між країнами. За даними Міжнародного валютного фонду (МВФ), у 2023 році ці обсяги досягли 22 трильйонів доларів США, відображаючи посилення економічної взаємодії між державами та міжнародними компаніями.

Значні зміни у фінансовому секторі пов'язані з автоматизацією і розвитком штучного інтелекту. Використання алгоритмічної торгівлі та роботизованих фінансових інструментів допомагає знижувати витрати та підвищувати ефективність операцій. У 2023 році обсяги високочастотної торгівлі (HFT) зросли на 15%, що свідчить про зростаючу роль автоматизації у фінансовій діяльності.

Таблиця 3.1

Актуальні тенденції інновацій у світовому фінансовому секторі за 2023 р.

Технологія	Тенденції за 2023 рік	Джерело інформації
Цифрові фінанси	Оцінка ринку криптовалют - \$1 трлн., 420 млн. користувачів	CoinMarkerCap, Chainalysis
Транскордонні операції	Обсяг – \$22 трлн., динаміка зростання – 10% за рік.	МВФ, Світовий банк
HFT-торгівля	Загальний обсяг торгів – 60%, темпи зростання 15%	Financial Times, Bloomberg
Зелені облігації	Обсяг - \$600 млрд., середньорічний темп зростання (CAGR) за 2020-2023 р.р. – 12%	Bloomberg, Climate Bonds Initiative
Регуляторні стандарти	144 країни адаптували Міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS), збільшення прозорості на 35%	IFRS Foundation, PwC

Джерело: побудовано автором самостійно на основі узагальнення [24]

Особливої уваги заслуговує зростання сталого фінансування. Попит на зелені облігації та екологічно орієнтовані інвестиції значно зріс. У 2023 році обсяг випуску зелених облігацій досяг 600 мільярдів доларів США, що

підтверджує прагнення інвесторів підтримувати екологічно відповідальні проекти.

Уніфікація регуляторних стандартів також відіграє вирішальну роль у сучасному фінансовому світі. Поступове впровадження міжнародних стандартів звітності та регулювання спрощує транскордонні операції і підвищує прозорість ринків. Станом на сьогодні міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS) застосовуються у 144 країнах, що свідчить про прагнення до глобальної гармонізації фінансових норм.

Однак, незважаючи на численні переваги, впровадження інновацій супроводжується певними проблемами. Однією з основних є регуляторні бар'єри. Розвиток нових технологій пор *parfois* випереджає нормативне регулювання, що може призвести до виникнення нерегульованих ринків, зокрема в контексті криптовалют. Відсутність єдиних правових норм породжує невизначеність для інвесторів та учасників ринку.

Ще одним викликом є кіберзагрози. Цифровізація фінансових операцій підвищує ризики кіберзлочинності, що загрожує стабільності фінансових ринків. Атаки на банківські системи, крадіжка даних та шахрайство є серйозними труднощами, які потребують розробки ефективних механізмів кібербезпеки.

Крім того, важливо враховувати проблему нерівномірного доступу до фінансових інновацій. Не всі країни та учасники ринку мають рівний доступ до новітніх технологій, що поглиблює економічну нерівність. Розвинені країни швидше адаптуються до змін, тоді як економіки, що розвиваються, можуть відставати, стрімуючи провалити глобальну фінансову стабільність.

Цифровізація фінансової сфери стала потужним каталізатором трансформацій у глобальних фінансових інститутах. Інновації в області FinTech, такі як штучний інтелект, блокчейн та хмарні технології, проводять радикальні зміни в управлінні фінансами. Завдяки автоматизації фінансові установи здатні оптимізувати операційні процеси, знижувати витрати та підвищувати точність фінансових рішень. Наприклад, технологія блокчейн забезпечує прозорість і безпеку транзакцій, а штучний інтелект робить прогнози ризиків і оцінки

кредитоспроможності клієнтів більш точними. Це створює конкурентні переваги і стимулює банки до розробки персоналізованих фінансових продуктів для різних категорій споживачів.

Блокчейн-технології стали основою для розвитку криптовалют і суттєво трансформували традиційні фінансові операції. Станом на 2023 рік загальна капіталізація крипторинку перевищила 1 трильйон доларів США, при цьому біткоїн і ефіріум займали більше 60% цього обсягу. Блокчейн надає можливість децентралізації, що зменшує залежність від традиційних фінансових установ, а також забезпечує прозорість, що знижує ризики шахрайства завдяки доступності відкритих даних. Технологія також сприяє створенню інноваційних фінансових інструментів, таких як невзаємозамінні токени (NFT) та смарт-контракти.

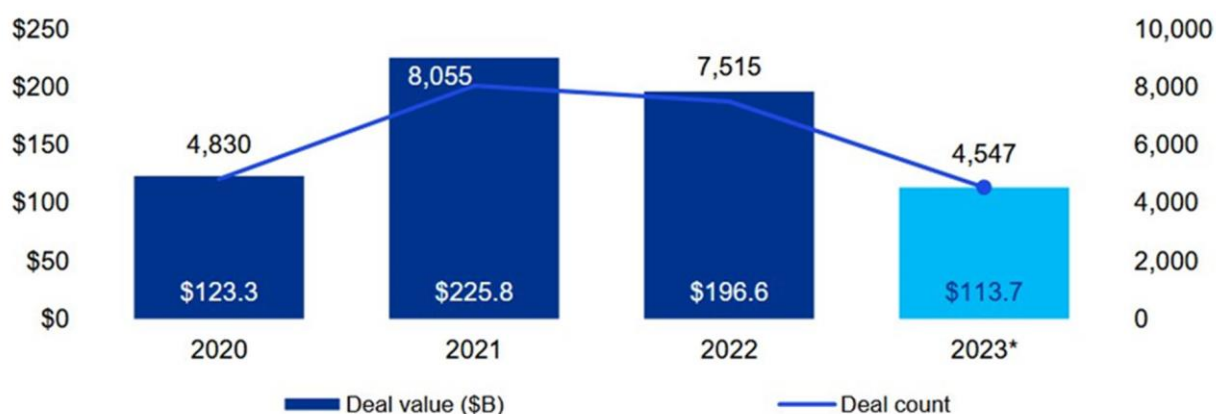

Рис. 3.1 Динаміка глобальних інвестицій у фінтех за 2020-2023 р.р., \$ млрд. та в кількісному вираженні [25].

Наявність штучного інтелекту (ШІ) стає невід'ємною частиною фінансових ринків, оптимізуючи управлінські рішення в сфері ризиків, прогнозування ринкових трендів та персоналізації послуг для клієнтів. ШІ-системи, використовувані в таких фінансових інститутах, як JP Morgan і Goldman Sachs, здатні аналізувати великі обсяги даних у реальному часі, що підвищує точність прогнозів. Алгоритми штучного інтелекту адаптують фінансові продукти до індивідуальних потреб клієнтів, враховуючи їхню поведінку та кредитну історію.

Крім того, відзначається стрімкий розвиток мобільних та безконтактних платежів. За даними Statista, до 2024 року понад 4,4 мільярда користувачів активно використовуватимуть ці технології. Мобільні платіжні системи, такі як Apple Pay, Google Pay та Samsung Pay, здобувають усе більшу популярність, особливо в країнах з обмеженим доступом до банківських послуг. Наприклад, у Китаї більше 90% роздрібних транзакцій здійснюються через Alipay та WeChat Pay, тоді як в Індії уряд активно підтримує цифрові платежі через систему UPI.

Інтеграція підходів до сталого розвитку (ESG) стала важливим етапом у цифровізації фінансових ринків. У 2023 році інвестиції в ESG-фонди перевищили 2,7 трильйона доларів США. Цифрові платформи, такі як Sustainalytics і Refinitiv, автоматизують аналіз ESG-метрик, що сприяє прийняттю більш обґрунтованих і відповідальних інвестиційних рішень.

Однак, інноваційні процеси на фінансових ринках швидко трансформують традиційні підходи до функціонування фінансової системи, відкриваючи нові можливості для економічного розвитку і водночас ставлять перед регуляторами нові виклики. Цифровізація, розвиток фінансових технологій (FinTech) і популяризація криптовалют вимагають перегляду існуючих підходів до регулювання, створення нових механізмів контролю та міжнародної співпраці. Часто інновації на фінансових ринках випереджають етап розвитку регуляторних норм, що створює потенційні ризики для стабільності фінансової системи.

Одним з найзначніших викликів залишається регулювання криптовалют і цифрових активів. Їх багатогранна природа, що охоплює фінансові, технологічні та юридичні аспекти, ускладнює розробку регуляторних стандартів. З одного боку, криптовалюти спонукають до демократизації фінансової системи, зменшуючи бар'єри для входу на ринок і забезпечуючи фінансову інклюзію. З іншого боку, криптовалюти можуть використовуватися для нелегальних операцій, таких як відмивання грошей та фінансування тероризму.

Попри те, що криптовалюти та цифрові активи стали одним з найбільш динамічних сегментів фінансових ринків, їх правова природа залишається неоднозначною. У багатьох юрисдикціях криптовалюти класифікуються як

інвестиційні інструменти, проте відсутність єдиного підходу ускладнює їх ефективне регулювання. Наприклад, ризики, пов'язані з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму, залишаються актуальними, що вимагає посилення міжнародної співпраці для моніторингу транзакцій у блокчейн. Водночас регулювання цифрових активів повинно стимулювати розвиток технологій, а не стримувати їх прогрес. Одним із прикладів є створення регуляторних «пісочниць», які дозволяють тестувати інноваційні проєкти без зайвого адміністративного тиску.

Таблиця 3.2

Ключові положення Закону України «Про віртуальні активи»

Ключові положення	Короткий напрям
Офіційне визнання віртуальних активів	Законодавство офіційно класифікує віртуальні активи як нематеріальні активи та визначає їх правовий статус у відповідності до чинного законодавства України. Ця класифікація є важливим кроком у формуванні правової основи для регулювання ринку віртуальних активів, що дозволяє чітко встановити правила їхнього обігу та забезпечити правову визначеність для учасників ринку. Визнання віртуальних активів як нематеріальних цінностей сприяє їх інтеграції в економічні процеси, визначаючи їх роль у фінансовій системі країни.
Регулювання діяльності провайдерів послуг	Встановлюються чіткі вимоги щодо реєстрації та ліцензування компаній, що надають послуги, пов'язані з обігом віртуальних активів, зокрема бірж, обмінників та інших учасників ринку. Ці вимоги спрямовані на забезпечення високих стандартів прозорості та безпеки у фінансових операціях, що дозволяє зменшити ризики шахрайства та підвищити довіру користувачів до віртуальних активів. Ліцензування таких компаній також сприяє формуванню ефективного регуляторного середовища, яке підтримує розвиток інновацій та забезпечує захист прав споживачів. Таким чином, дані заходи є важливими для створення стабільного та підзвітного ринку віртуальних активів в Україні.

Продовження таблиці 3.2

Державний нагляд	Міністерство цифрової трансформації України виступає основним регулятором ринку віртуальних активів і несе відповідальність за здійснення контролю та нагляду за цим сектором. Його роль полягає в розробці і впровадженні нормативно-правових актів, що регулюють обіг віртуальних активів, а також у забезпеченні виконання встановлених вимог щодо ліцензування та реєстрації учасників ринку. Міністерство також має завдання сприяти розвитку інновацій у сфері цифрових фінансів, підтримуючи створення безпечного та прозорого середовища для інвестицій. У зв'язку з цим, ефективність роботи Міністерства в цій якості є критично важливою для забезпечення стабільності ринку та захисту прав споживачів.
Фінансовий моніторинг	Впроваджуються заходи, спрямовані на боротьбу з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, які відповідають міжнародним стандартам, зокрема в контексті операцій з віртуальними активами. Ці ініціативи сприятимуть зміцненню фінансової стабільності та забезпеченню прозорості у сфері цифрових фінансів, що, в свою чергу, допоможе оптимізувати наглядові механізми та запобігти потенційним ризикам, пов'язаним із шахрайством і терористичною діяльністю.
Податкове регулювання	Для забезпечення комплексного врегулювання оподаткування операцій з віртуальними активами є необхідність внесення відповідних змін до Податкового кодексу України. Ці зміни повинні враховувати специфіку віртуальних активів, їхню природу та функції в сучасній економіці, а також відповідати міжнародним стандартам регулювання. Визначуватись цими правками, слід не лише оптимізувати податкове середовище, а й створити сприятливі умови для розвитку інноваційних фінансових технологій, забезпечуючи при цьому належний рівень захисту інтересів держави та учасників ринку.

Продовження таблиці 3.2

Захист прав учасників ринку	Впроваджуються ефективні механізми захисту прав та інтересів користувачів віртуальних активів, які передбачають вимоги до прозорості операцій та обов'язкової публікації інформації про діяльність суб'єктів, що працюють у цій сфері. Такі заходи мають на меті забезпечення високих стандартів інформування, що, в свою чергу, сприятиме підвищенню рівня довіри з боку споживачів і інвесторів. Забезпечення доступу до чіткої та вичерпної інформації щодо ризиків та умов використання віртуальних активів не лише зміцнить правове поле, а й підвищить загальний рівень фінансової грамотності користувачів у цьому динамічному сегменті фінансових технологій.
Взаємодія з традиційною фінансовою системою	Законодавство регулює процедуру обміну віртуальних активів на національну валюту та інші товари, встановлюючи чіткі правила для проведення таких операцій. Це включає визначення вимог до суб'єктів, що здійснюють ці обміни, а також механізмів контролю за дотриманням норм і стандартів, встановлених у рамках правової системи. Нормативне регулювання має на меті не лише забезпечення законності та прозорості фінансових транзакцій, але й захист прав споживачів, сприяючи, таким чином, формуванню стабільного і безпечного ринку віртуальних активів в країні.
Відповідальність за порушення	Визначаються санкції та відповідальність за порушення законодавства в сфері віртуальних активів, що охоплює як фінансові штрафи, так і інші види адміністративних санкцій. Ця система покарань розроблена з метою забезпечення дотримання правових норм та стандартів, спрямованих на підтримку прозорості та безпеки в ринкових операціях з віртуальними активами. Введення чітких санкційних механізмів не лише стимулює суб'єктів ринку до відповідальної поведінки, але й виступає ключовим елементом у боротьбі з правопорушеннями, такими як відмивання грошей та шахрайство, створюючи надійну правову основу для розвитку інноваційної фінансової екосистеми.

Продовження таблиці 3.2

Міжнародне співробітництво	Планується активна співпраця з міжнародними організаціями та іноземними регуляторами з метою гармонізації законодавства та стандартів. Дана ініціатива сприятиме створенню наступного сприятливого середовища для розвитку бізнесу, підвищення конкурентоспроможності національної економіки та інтеграції у світове економічне співтовариство. Важливим аспектом є впровадження кращих міжнародних практик, що дозволить забезпечити стабільність правового середовища та відповідність сучасним вимогам глобального ринку.
Сприяння інноваціям	Законодавство сприяє розвитку інноваційних технологій, зокрема технологій блокчейн, і їх інтеграції в різні сфери економіки та державного управління. Це створює сприятливе середовище для впровадження новітніх рішень, що підвищують ефективність управлінських процесів, забезпечують прозорість і безпеку транзакцій, а також стимулюють інвестиційні потоки в інноваційні проекти. Впровадження блокчейн-технологій має потенціал не лише для оптимізації існуючих процесів, але й для трансформації традиційних моделей взаємодії між бізнесом та державою, що, у свою чергу, сприятиме загальному економічному розвитку.

Джерело: побудовано автором самостійно на основі узагальнення [24]

В Україні активно розвивається правове поле для криптовалют і цифрових активів. У березні 2022 року був ухвалений Закон «Про віртуальні активи» (ще не набрав чинності), який офіційно визнає криптовалюти як нематеріальні активи, регулює їхній правовий статус та визначає правила для учасників ринку. Незважаючи на наявність правових засад, оподаткування операцій з віртуальними активами потребує подальшого нормативного врегулювання, зокрема внесення змін до Податкового кодексу України. Перспективним напрямком вирішення цієї проблеми є адаптація міжнародного досвіду, зокрема

впровадження положень Регуляції (ЄС) 2023/1114 (Markets in Crypto-Assets, MiCA). Цей нормативний акт визначає поняття «криптовалюта» і класифікує його на токени електронних грошей, токени, прив'язані до активів, та інші криптовалюти, що не належать до категорій EMTs і ARTs. Крім того, MiCA встановлює вимоги щодо розкриття конфіденційної інформації, обмежень на торгівлю інсайдерськими даними, заборону неправомірного розголошення такої інформації та ринкових маніпуляцій. Регуляція також вводить стандарти та зобов'язання для постачальників послуг у сфері криптовалют, що може стати орієнтиром для розробки національного законодавства.

22 березня 2024 року Міжнародний валютний фонд (МВФ) представив оновлену програму для України в межах розширеного фінансування, де було питання про необхідність змін до законодавства у сфері віртуальних активів. За висновками МВФ, чинна нормативно-правова база щодо віртуальних активів може створювати загрози для цінової стабільності та знижувати ефективність монетарної політики. У зв'язку з цим до кінця грудня 2024 року Національний банк України (НБУ) та Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) за сприяння технічної допомоги МВФ, після консультацій із його представниками, мають розробити оновлений варіант законодавства. Цей законопроект буде спрямований на врегулювання ринку віртуальних активів відповідно до найкращих міжнародних стандартів. Оновлене законодавство повинно враховувати стратегічні пріоритети економічного розвитку України, одночасно знижуючи ризики для цінової та фінансової стійкості країни.

3.2. Рекомендації щодо підвищення фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК»

Ми вважаємо, що для підвищення формування фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК» необхідно зробити наступні кроки:

- 1) Спростити цифрові послуги, тобто посилити функціональність мобільного та інтернет-банкінгу, забезпечивши зручний і інтуїтивно зрозумілий

інтерфейс для користувачів. Додати можливості миттєвого відкриття рахунків, отримання кредитів та управління фінансами через додаток.

2) При цьому, необхідно розробити інтерактивну платформу, яка надає клієнтам доступ до фінансової аналітики та прогнозів у режимі реального часу. Користувачі зможуть отримувати інформацію про стан своїх фінансів, ринкові тенденції, зміни в економічному середовищі і рекомендації щодо оптимізації своїх заощаджень і інвестицій. Це може включати інтеграцію з технологіями штучного інтелекту для аналізу фінансових звичок клієнтів і пропозицій щодо покращення їхніх стратегій заощаджень. Наявність такої платформи допоможе клієнтам приймати більш обґрунтовані рішення.

3) В цієї інтерактивній платформі організувати безкоштовні вебінари та майстер-класи з фінансової грамотності та інвестиційної освіти клієнтів, це допоможе клієнтам краще розуміти потенційні ризики і переваги різних фінансових інструментів, що може підвищити довіру до банку.

4) Розробити спеціальні кредитні продукти та консультаційні послуги щодо програм підтримки для стартапів, що дозволить залучити нових клієнтів і зміцнити ринкові позиції.

5) Запровадити спеціальну програму фінансування «зелених» проектів (Green Finance), яка запропонує пільгові умови для інвестування у сталий розвиток, екологічні ініціативи, енергоефективність або відновлювальні джерела енергії. АТ «ОТП БАНК» може співпрацювати з екологічними організаціями та державними установами для просування таких проектів, а також пропонувати вкладникам можливість інвестувати в зелені облігації або фонди. Ця ініціатива не лише покращить імідж АТ «ОТП БАНК» як соціально відповідальної установи, але й приверне нових клієнтів, зацікавлених у сталому розвитку, таким чином забезпечивши фінансову стійкість через диверсифікацію джерел доходу.

Ми вважаємо, що наші рекомендації допоможуть АТ «ОТП БАНК» створити довгострокові відносини з клієнтами, що є ключем до фінансової стійкості фінансового посередника.

ВИСНОВКИ

Проведене у кваліфікаційній роботі дослідження фінансової стійкості фінансового посередника дозволило сформулювати наступні висновки та пропозиції:

1. Розглянуто, на основі аналізу різних джерел інформації, різноманітність тлумачення поняття «фінансова стійкість». Погоджуємося з науковцями, оскільки це поняття має різні напрямлення та фінансові посередники виконують декілька функцій, які сприяють їхній фінансовій стійкості та розвитку економіки.

Та погоджуємось, що «фінансовий посередник — це установа, що акумулює кошти від одних учасників ринку та перенаправляє їх іншим, виконуючи функції, які сприяють ліквідності та стабільності фінансової системи». Він забезпечує зв'язок між заощаджувачами та позичальниками, що є критично важливим для підтримки фінансової стійкості.

2. Охарактеризовані напрями забезпечення фінансової стійкості фінансового посередника та ряд ключових фінансових показників - коефіцієнт достатності капіталу, коефіцієнт ліквідності та коефіцієнт рентабельності. Також виявили перелік ризиків, які притаманні фінансовим посередникам та напрямам їх зниження.

3. Охарактеризовані інноваційні тенденції забезпечення фінансової стійкості фінансового посередника на сучасному етапі в Україні, інноваційні інструменти фінансових посередників – зелені облігації, кредити на сталий розвиток, EGS-рейтингування та аналіз, фінансування відновлюваних джерел енергії, інвестування з впливом, екологічне фінансування та цифрові платформи для зеленого банкінгу.

4. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра виконана за матеріалами АТ «ОТП БАНК». Основний напрям фінансового посередника – клієнтська база та інвестування, тому, рекомендації будемо надавати по цим напрямам. АТ «ОТП БАНК» входить до найбільших найбільших фінансових посередників України, які мають портфель строкових

депозитів понад 1 млрд гривень, що надає портал Міністерства фінансів України. Аналізуючи та оцінюючи фінансову діяльність АТ «ОТП БАНК» можна зробити наступні висновки. З 2021 по 2024 рік спостерігалася послідовна тенденція зростання ринкової частки чистих активів з 2,6% до 4,9%. Чистий процентний дохід мав зниження ефективності процентної маржі, згідно впливу зовнішніх факторів та в цілому є на нестабільна динаміка з чистого комісійного доходу.

Динаміка загальних доходів має позитивну динаміку з 6611751,4 тис. грн. у 2021 році до 10341297,4 тис. грн., що свідчить про збільшення тарифів в декілька разів. Динаміка загальних витрат має більш зростаючу динаміку, ніж загальні доходи. Це пов'язано з стратегією інвестування власних та залучених коштів в ІТ-сферу та діджиталізацію клієнтських сервісів для приватних і корпоративних клієнтів.

5. Оцінка фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК» надає уяву про постійне зростання активів за всіма валютами однак по декількам активам є зниження, що може вказувати на нестабільність в управлінні окремими фінансовими активами. Загалом активи АТ «ОТП БАНК» демонструють зростання кожного року: на 26991420 тис. грн. у 2022 році, на 10594293 тис. грн. у 2023 році та на 9809136 тис. грн. у 2024 році. Чисті активи також вирости, що свідчить про загальне поліпшення фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК».

Загальні зобов'язання АТ «ОТП БАНК» показали позитивну тенденцію зростання: у 2022 році на 20572661 тис. грн., у 2023 році на 6849591 тис. грн. та у 2024 році на 6977031 тис. грн. Це вказує на нарощення фінансових зобов'язань, проте важливо відзначити, що можливе перевантаження зобов'язаннями.

Власний капітал АТ «ОТП БАНК» зростав на 570287 тис. грн. у 2022 році, на 4188354 тис. грн. у 2023 році та на 4790251 тис. грн. у 2024 році. Це говорить про загальне покращення фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК» та здатність задовольняти вимоги до капіталу. оцінка динаміки власного капіталу свідчить про ефективне управління фінансовими ресурсами і стійкістю АТ «ОТП БАНК».

Збільшення накопиченого дефіциту на -21042017 тис. грн. у 2022 році свідчить про недостатність доходів для покриття витрат в результаті впливу зовнішніх економічних чинників. Збільшення накопиченого дефіциту до -24786720 тис. грн. у 2023 році підтверджує невдоволеність стратегій управління ризиками та недостатню увагу до фінансового оздоровлення. У 2024 році дефіцит досяг -27618825 тис. грн., що, в свою чергу, ставить під питання фінансову стійкість АТ «ОТП БАНК» у середньостроковій і довгостроковій перспективі.

Скорочення відношення статутного капіталу до власного капіталу до 30% на кінець 2024 року викликає занепокоєння, це свідчить про зростаючі ризики для фінансової стійкості. Коефіцієнт мультиплікатора капіталу знизився до 5,86 у 2024 році, що свідчить про необхідність досягнення балансу між активним кредитуванням і управлінням ризиками.

Коефіцієнт фінансового важеля свідчить про поступове зменшення залежності від зовнішніх запозичень.

В 2024 році зростання рентабельності активів знизилось, що може вказувати на досягнення певної межі у ефективності використання активів.

Параметричні коефіцієнти показали коливання та надають уяву з інтегральним індексом фінансової звітності, що АТ «ОТП БАНК» робить все для того, щоб не порушити фінансову стійкість.

6. Згідно багатофакторної моделі фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК» у 2025 р. на основі регресійного рівняння, показав, що фінансова стійкість не не буде змін. Це може бути пов'язано з зовнішніми чинниками у економіці України та регуляторним наглядом НБУ.

7. Вплив цифровізації на фінансову стійкість фінансових посередників зміниться у 2026 році, оскільки 22 березня 2024 року Міжнародний валютний фонд (МВФ) представив оновлену програму для України в межах розширеного фінансування, де було питання про необхідність змін до законодавства у сфері віртуальних активів. За висновками МВФ, чинна нормативно-правова база щодо віртуальних активів може створювати загрози для цінової стабільності та

знижувати ефективність монетарної політики. У зв'язку з цим до кінця грудня 2024 року Національний банк України (НБУ) та Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) за сприяння технічної допомоги МВФ, після консультацій із його представниками, мають розробити оновлений варіант законодавства.

8. Проведене аналітичне дослідження та економіко-математичне модулювання надає можливість надати характеристику фінансової стійкості АТ «ОТП БАНК» - Короткострокова фінансова стійкість на один рік.

Короткострокова фінансова стійкість АТ «ОТП БАНК» на один рік є важливим показником, що визначає здатність фінансового посередника підтримувати ліквідність та виконувати свої зобов'язання перед клієнтами. Основними аспектами, які впливають на цю фінансову стійкість, є ліквідність та якість кредитного портфеля.

Додатково, диверсифікація джерел фінансування та ефективне прогнозування фінансових потоків є важливими елементами для збереження фінансової стійкості. Наявність різних джерел фінансування знижує залежність від конкретних інструментів, що сприяє загальному зниженню фінансових ризиків. Систематичний підхід до управління ризиками, включаючи кредитні та валютні ризики, має вирішальне значення для підтримання короткострокової фінансової стійкості.

(підпис)

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Іваненко І. О. Методика оцінки ефективності управління кредитними спілками в регіональному розрізі. *Конкурентоспроможність національної економіки*. 2014.
2. Водолазська Н. В. Фінансове посередництво грошового ринку. *Конспект лекцій*. Харків. 2021. С. 6.
3. Джурук Н. І. Класифікація фінансових посередників та їх роль на фінансових ринках. *Економіка управління та адміністрування*. Київ. 2020.
4. Норт, Д. (1990). *Institutions, Institutional Change and Economic Performance*. Cambridge University Press.
5. Норт, Д. (2005). *Understanding the Process of Economic Change*. Princeton University Press.
6. Закон України "Про банки і банківську діяльність" URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення 05.01.2025 р.)
7. Закон України "Про фінансові послуги та фінансові компанії" URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20> (дата звернення 06.01.2025 р.)
8. Беккер, Б., & Лі, С. (2012). Financial intermediaries and economic growth. *Journal of Financial Economics*, 105(2), 341-356.
9. Стейн, Дж., & Мейсснер, О. (2013). *Financial Intermediation and Economic Growth: A Handbook*. Cambridge University Press.
10. Коваленко, Т. Економічні основи фінансової стійкості. Київ: КНЕУ імені Тараса Шевченка. 2018.
11. Балацький, О. Фінансові стратегії в умовах ризиків. Львів: Видавництво «Аристія». 2019.
12. Базельський комітет з банківського нагляду. Основні принципи банківського нагляду. Київ. 2024. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Core_Principles_for_effective_banking_supervision-April_2024_ua.pdf?v=7 (дата звернення 02.02.2025 р.)

13. Закон України " Про особливості регулювання ліквідності банків у період дії воєнного стану" URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0022500-22#Text> (дата звернення 02.02.2025 р.)
14. Шевченко, С. Управління фінансовими ризиками банків. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна. 2021.
15. Довгань Ж. Підвищення ефективності діяльності банківських установ. *Світ фінансів*. №3(56). 2018. С. 92-103
16. Бондаренко П.В. Вплив корпоративної соціальної відповідальності у сфері корпоративних фінансів. *Науковий вісник ОНЕУ*. 2024. №12 (325). С. 53-60.
17. Кривич Я.М., Драніцина А.О. Банківські інновації, як фактор підвищення рівня довіри та лояльності клієнтів. *Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка*. 2019. № 3. С.33-39.
18. Офіційний сайт Міністерства Фінансів України. URL: <https://minfin.com.ua/banks/rating/?date=2025-01-01>
19. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
20. Річна фінансова звітність АТ «ОТП БАНК» за 2021 рік URL: <https://www.otpbank.com.ua/>
21. Річна фінансова звітність АТ «ОТП БАНК» за 2022 рік URL: <https://www.otpbank.com.ua/>
22. Річна фінансова звітність АТ «ОТП БАНК» за 2023 рік URL: <https://www.otpbank.com.ua/>
23. Річна фінансова звітність АТ «ОТП БАНК» за 2024 рік URL: <https://www.otpbank.com.ua/>
24. Гавриленко Н. Г., Тарасенко І. О. Сучасні тенденції цифровізації економіки: проблеми та перспективи розвитку. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». 2021. № 3 (47). Т. 1. С. 36–46.
25. Котелевець Д. О. Тенденції розвитку цифрової економіки в Україні. *Проблеми сучасних трансформацій*. Серія: економіка та управління. 2022.

- № 5. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-5-03-01> (дата звернення: 4.02.2025).
26. Лункіна Т., Задорожна О. Діджиталізація страхових послуг в Україні в умовах воєнних дій. Обліково-аналітичне і фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання: національні, глобалізаційні, євро-інтеграційні аспекти: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 32–35. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/11996/1/32-35.pdf> (дата звернення: 4.02.2025).
 27. Внутрішні виклики регулювання віртуальних активів в Україні. 2024. 28 жовтня. URL: <https://unba.org.ua/publications/9651-vnutrishni-> (дата звернення: 4.02.2025).
 28. Худолій Ю. С., Халєвіна М. О. Фінтехнології в банківському бізнесі: реалії та перспективи. *Проблеми економіки*. 2021. №1. с.134-142. DOI: 2222-0712-2021-1-134-142.
 29. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року. URL: <https://bank.gov.ua/ua/files/DDWIAwXTdqjdClp>. (Дата звернення 23.04.2024)
 30. Корнєєв В. Фінансові інновації банків і можливості диверсифікації банківських послуг. *Світ фінансів*. 2011. № 2. С. 74–81. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/18955/1/Корнєєв%20В..pdf> (Дата звернення 23.04.2024)
 31. Коваленко В.В. Методи аналізу та управління фінансовою стійкістю комерційного банку. *Вісник УАБС*. 2017. № 2. С. 39-47.
 32. Козьмук Н.І. Основні чинники впливу на фінансову стійкість банку в умовах фінансової нестабільності. *Економічні науки. Серія «Облік і фінанси»*. 2018. Випуск 7(25). с.1-9.
 33. Digital Economy and Society Index (DESI) 2022: Shaping Europe's digital future. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi> (дата звернення: 10.01.2024)
 34. Hrabchuk O., Kachula S., Lysiak L., Zarutskaya O. Monetary processes

- peculiarities during the crisis and adjustment of monetary policy. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2021. Vol.6 (41). PP. 4-16 DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v6i41.251378> (Дата звернення 23.04.2024)
35. Hrinchenko, Y.L. Design And Dynamics Of Business Ecosystems In The Context Of «Industry 4.0» Concept. Market economy: modern management theory and practice. 2023. Vol. 21(1(50)). Pp. 149-161.
 36. Kachula S., Zhytar M., Sidelnykova L., Perchuk O., Novosolova O. The Relationship between Economic Growth and Banking Sector Development in Ukraine. WSEAS Transactions on Business and Economics. 2022.Vol. 19. pp. 222-230. DOI: <https://doi.org/10.37394/23207.2022.19.21>. (Дата звернення 23.04.2024)
 37. Kotler P., Kartajaya H., Setiawan I. Marketing 5.0. Technology for humanity. N. J., Wiley, 2021. 224 p.
 38. Mobile Payments Statistics 2024 By Most Demanded Mobile Banking Features, Most Used Mobile Payment Apps And Locations of Payments. URL: <https://www.coolest-gadgets.com/mobile-payments-statistics> (дата зверн: 4.02)
 39. Sadchenko O.V. Basic directions of experience economy marketing development in conditions of sustainable development. Economic innovations. 2020. Vol. 22. №. 2(75). Pp. 101-112.
 40. Statista: Number of active online banking users worldwide in 2020 with forecasts from 2021 to 2024, by region. URL: <https://www.statista.com/> (дата звернення: 10.01.2024)
 41. Victor Zamlynskyi, Irina Kryukova, Olena Chukurna, and Oleksii Diachenko. Digital Transformation as a Tool for Implementation of the “Green Deal” Concept in the National Economy of Ukraine. Green Sustainability: Towards Innovative Digital Transformation Proceedings of ITAF 2023. Lecture Notes in Networks and Systems. 2023. Vol. 753. Pp.49-67.

ДОДАТКИ

Додаток А
Таблиця А.1

Активи за всіма валютами АТ «ОТП БАНК» у 2021-2024 р.р., тис. грн.
(Нострифіковані показники Національним банком України)

Показники фінансової діяльності (Активи банків України)													
За всіма валютами													
№ з/п	НКВ	Банк	Грошові кошти та їх еквіваленти	у тому числі готівкові кошти	у тому числі банківські метали	у тому числі резерви за готівковими коштами та банківськими металами, наявність яких є неспітврдрже ною	у тому числі кошти в НБУ	Фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	У т.ч. що рефінансуютьс я НБУ	Кошти в інших банках	резерви під знецінення коштів в інших банках	Кредити та заборгованість клієнтів	у тому числі кредити та заборгованість юридичних осіб
1	296	АТ "ОТП БАНК" 2021	3 875 716	1 261 375	5 553	0	2 608 788	8 376	0	9 129 390	-43 503	40 460 458	31 290 204
2	296	АТ "ОТП БАНК" 2022	4 749 260	942 692	0	0	3 806 568	3 246	0	21 720 592	-193 001	29 892 900	25 632 213
3	296	АТ "ОТП БАНК" 2023	10 828 469	831 399	0	0	9 997 070	0	0	21 490 694	-365 961	24 861 899	21 908 479
4	296	АТ "ОТП БАНК" 2024	7 789 195	1 030 200	0	0	6 758 995	11 003	0	10 799 370	-321 062	31 274 810	27 096 338

Таблиця А.2

За всіма валютами		Активи									
№ з/п	Банк	у тому числі резерви під знецінення кредитів та заборгованості юридичних осіб	у тому числі кредити та заборгованість фізичних осіб	у тому числі резерви під знецінення кредитів та заборгованості фізичних осіб	Цінні папери, які обліковують ся за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	у т.ч. що рефінансується НБУ	резерви під знецінення цінних паперів, які обліковують ся за амортизованою собівартістю	Цінні папери, які обліковують ся за амортизованою собівартістю	резерви під знецінення цінних паперів, які обліковують ся за амортизованою собівартістю	у т.ч. що рефінансується НБУ	Інвестиції в асоційовані та дочірні компанії
1	296 АТ "ОТП БАНК" 2021	-1 560 228	9 170 253	-1 841 651	7 671 679	7 668 688	-78 733	6 956 240	0	6 906 494	139 143
2	296 АТ "ОТП БАНК" 2022	-5 901 360	4 260 687	-3 204 242	2 606 594	2 602 431	-85 924	30 245 995	-1 369	28 435 781	139 143
3	296 АТ "ОТП БАНК" 2023	-5 636 807	2 953 420	-2 440 343	9 361 058	9 356 824	-496 435	33 999 241	-1 164	29 376 490	139 143
4	296 АТ "ОТП БАНК" 2024	-4 566 178	4 178 472	-1 448 749	16 574 280	16 574 267	-649 111	45 799 812	-3 218	32 944 695	0

Таблиця А.3

За всіма валютами													
№ з/п	НКВ	Банк	Інвестиційна нерухомість	Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	Відстрочений податковий актив	Основні засоби та нематеріальні активи	Інші фінансові активи	резерви під інші фінансові активи	Інші активи	резерви під інші активи	Чисті активи, усього	Усього резервів	Загальні активи, усього
1	296	АТ "ОТП БАНК" 2021	26 075	110	68 848	1 293 285	142 540	-32 922	90 731	-5 840	69 862 590	-3 562 877	73 425 468
2	296	АТ "ОТП БАНК" 2022	24 634	5	65 407	1 164 768	326 313	-25 453	66 682	0	91 005 538	-9 411 349	100 416 888
3	296	АТ "ОТП БАНК" 2023	24 634	40	0	1 171 680	108 122	-26 988	58 501	0	102 043 482	-8 967 698	111 011 181
4	296	АТ "ОТП БАНК" 2024	24 634	64	0	1 303 031	173 814	-21 233	60 750	0	113 810 764	-7 009 552	120 820 317

Додаток Б
Таблиця Б.1

Зобов'язання за всіма валютами АТ «ОТП БАНК» у 2021-2024 р.р., тис. грн.
(Нострифіковані показники Національним банком України)

Показники фінансової діяльності (Зобов'язання банків України)		Зобов'язання									
За всіма валютами											
№ з/п	НКВ	Банк	Кошти отримані від НБУ	Кошти банків	Кошти клієнтів	у тому числі кошти суб'єктів господарювання та небанківських фінансових установ	у тому числі кошти на вимогу	у тому числі кошти фізичних осіб	у тому числі кошти на вимогу	Фінансові зобов'язання, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	Боргові цінні папери, емітовані банком
1	296	АТ "ОТП БАНК" 2021	0	1 225	56 867 213	36 170 304	33 043 584	20 696 910	17 313 121	4	0
2	296	АТ "ОТП БАНК" 2022	0	231	77 619 525	52 491 095	50 101 625	25 128 430	19 403 689	9 233	0
3	296	АТ "ОТП БАНК" 2023	0	15 211	81 744 544	55 872 935	49 895 276	25 871 610	16 659 944	22 758	0
4	296	АТ "ОТП БАНК" 2024	0	442	90 463 237	62 046 864	57 589 284	28 416 373	19 204 343	1 333	0

Таблиця Б.2

За всіма валютами		зання								тис. грн
№ з/п	NKB	Банк	Інші залучені кошти	Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	Відстрочені податкові зобов'язання	Резерви за зобов'язаннями	Інші фінансові зобов'язання	Інші зобов'язання	Суборди нований борг	Усього зобов'язань
1	296	АТ "ОТП БАНК" 2021	176	149 689	0	298 908	526 030	958 964	0	58 802 209
2	296	АТ "ОТП БАНК" 2022	159	119 500	0	301 653	392 605	931 965	0	79 374 870
3	296	АТ "ОТП БАНК" 2023	53	2 683 009	76 907	247 232	385 264	1 049 481	0	86 224 461
4	296	АТ "ОТП БАНК" 2024	46	934 535	104 620	253 087	252 673	1 191 518	0	93 201 492

Власний капітал за всіма валютами АТ «ОТП БАНК» у 2021-2024 р.р., тис. грн.
(Нострифіковані показники Національним банком України)

Фінансові показники діяльності (Власний капітал банків України)			тис. грн							
За всіма валютами			Капітал							
№ з/п	НКВ	Банк	Статутний капітал	Емісійні різниці	Незарєстрований статутний капітал	Інший додатковий капітал	Резервні та інші фонди банку	Резерви переоцінки	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Усього власного капіталу
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	296	АТ "ОТП БАНК" 2021	6 186 023	405 075	0	0	923 370	57 669	3 488 244	11 060 381
2	296	АТ "ОТП БАНК" 2022	6 186 023	405 075	0	0	1 060 625	30 850	3 948 094	11 630 668
3	296	АТ "ОТП БАНК" 2023	6 186 023	405 075	0	0	1 090 481	506 897	7 630 546	15 819 021
4	296	АТ "ОТП БАНК" 2024	6 186 023	405 075	0	0	1 276 096	577 938	12 164 140	20 609 273

Додаток Г
Таблиця Г.1

Фінансові результати за всіма валютами АТ «ОТП БАНК» у 2021-2024 р.р.,
тис. грн. (Нострифіковані показники Національним банком України)

Показники про фінансові результати банків України За всіма валютами														
№ з/п	НКВ	Банк	Процентні доходи											
			доходи від операцій з юридичними і особами	доходи від операцій з фізичними особами	доходи від операцій з цінними паперами	Процентні витрати	витрати від операцій з юридичними і особами	витрати від операцій з фізичними особами	інші процентні витрати	Чистий процентний дохід/(Чисті процентні витрати)	Комісійні доходи	Комісійні витрати	Чистий комісійний дохід/(Чисті комісійні витрати)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	296	АТ "ОТП БАНК" 2021	5 770 297	2 501 353	2 418 854	850 090	1 088 150	681 221	406 929	0	4 682 147	1 988 462	704 228	1 284 234
2	296	АТ "ОТП БАНК" 2022	8 787 830	3 566 596	2 313 737	2 907 497	1 956 212	1 563 786	392 427	0	6 831 617	1 769 909	675 793	1 094 115
3	296	АТ "ОТП БАНК" 2023	12 121 527	4 053 946	1 249 275	6 818 306	3 480 819	2 694 308	786 510	0	8 640 708	1 869 671	736 078	1 133 594
4	296	АТ "ОТП БАНК" 2024	11 851 748	4 659 882	1 218 298	5 973 568	3 262 122	2 520 605	741 517	0	8 589 626	1 897 741	901 127	996 614

Таблиця Г.2

За всіма валютами			Фінансові результати											
№ з/п	НКВ	Банк	Торговий результат	результат від переоцінки	результат від операцій з купівлі-продажу	результат від операцій з фінансовим і активами та зобов'язаннями	Інші операційні доходи	Інші доходи	Всього доходів	Відрахування до резервів:	чисте (збільшення) зменшення резервів під знецінення та кредитів в інших банках	чисте (збільшення) зменшення резервів під знецінення за дебіторською заборгованістю банку	чисте (збільшення) зменшення резервів під банківські резерви на покриття ризиків і втрат	
1	2	3	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
1	296	АТ "ОТП БАНК" 2021	519 159	-203 572	534 051	188 680	66 611	59 601	6 611 751	807 430	41 642	602 840	6 740	24 546
2	296	АТ "ОТП БАНК" 2022	809 925	55 865	828 942	-74 882	205 527	48 934	8 990 119	5 663 722	120 873	5 579 916	-7 585	-8 056
3	296	АТ "ОТП БАНК" 2023	459 966	190 112	292 401	-22 548	101 909	48 691	10 384 868	-109 496	176 825	-642 363	3 886	-58 108
4	296	АТ "ОТП БАНК" 2024	542 251	-365 077	882 472	24 855	161 737	51 070	10 341 297	-549 469	-45 265	-668 398	-1 682	2 033

Таблиця Г.3

За всіма валютами			тис. грн													
№ з/п	НКВ	Банк	чисте збільшення (збільшення) зменшення резервів під знецінення цінних паперів	Адміністративні та інші операційні витрати	заробітна плата персоналу	нарахування на фонд заробітної плати	інші витрати на персонал	витрати на утримання основних засобів	експлуатаційні та господарські витрати	витрати на рекламу і маркетинг	витрати на оренду	інші адміністративні та операційні витрати	Всього витрат	Прибуток/(збиток) до оподаткування	Витрати на податок на прибуток	Прибуток/(збиток) після оподаткування
1	2	3	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41
1	296	АТ "ОТП БАНК" 2021	131 663	2 453 591	997 927	205 056	125 698	414 068	138 823	75 105	11 135	485 778	3 261 021	3 350 730	605 620	2 745 111
2	296	АТ "ОТП БАНК" 2022	-21 426	2 599 986	1 021 020	219 449	167 703	455 849	155 910	9 631	8 160	562 264	8 263 708	726 411	129 305	597 106
3	296	АТ "ОТП БАНК" 2023	410 263	3 071 526	1 258 946	234 165	186 323	467 360	141 650	20 317	5 720	757 045	2 962 029	7 422 838	3 710 531	3 712 307
4	296	АТ "ОТП БАНК" 2024	163 842	3 341 974	1 460 761	295 364	221 947	569 530	134 190	26 817	5 731	627 633	2 792 505	7 548 793	3 428 713	4 120 080